

BUDAPESTI GAZDASÁGI EGYETEM
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG

**Bagod község Önkormányzata
költségvetésének tervezése és
gazdálkodásának vizsgálata a 2014-2016.
években**

Belső konzulens: Dr. Csanádi Ágnes

Külső konzulens: Kovács Gyula

Ágh Viktória

Nappali tagozat

**Pénzügy és számvitel
felsőoktatási szakképzés**

Vállalkozási szakirány

2017.

NYILATKOZAT

a szakdolgozat digitális formátumának benyújtásáról

A hallgató neve: Ágh Viktória

Szak/szakirány: Pénzügy-számvitel felsőoktatási szakképzés/ vállalkozási szakirány

Neptun kód: NEBSL1 * A szakdolgozat megvédésének dátuma (év): 2017.

A szakdolgozat címe: Bagod község Önkormányzata költségvetésének tervezése és gazdálkodásának vizsgálata a 2014-2016. években

Belső (operatív) konzulens neve: Dr. Csanádi Ágnes

Külső (szakmai) konzulens neve: Kovács Gyula

Legalább 5 kulcsszó a dolgozat tartalmára vonatkozóan: költségvetés, önkormányzat, helyi önkormányzatok, zárszámadás, gazdálkodás

Benyújtott szakdolgozatom **nem titkosított / titkosított.***(Kérjük a megfelelőt aláhúzni! Titkosított dolgozat esetén a kérelem digitális másolatának a szakdolgozat digitális formátumában szerepelnie kell.)***Hozzájárulok / nem járulok hozzá,** hogy nem titkosított szakdolgozatomat az egyetem könyvtára az interneten a nyilvánosság számára közzétegye. *(Kérjük a megfelelőt aláhúzni!)* Hozzájárulásom - szerzői jogaim maradéktalan tiszteletben tartása mellett -nem kizárólagos és időtartamra nem korlátozott felhasználási engedély.

Felelősségem tudatában kijelentem, hogy szakdolgozatom digitális adatállománya mindenben eleget tesz a vonatkozó és hatályos intézményi előírásoknak, tartalma megegyezik nyomtatott formában benyújtott szakdolgozatommal.

Dátum: 2017. június 12.

.....
hallgató aláírása**A digitális szakdolgozat könyvtári benyújtását és átvételét igazolom.**

Dátum: 2017 JÚN 12

.....
könyvtári munkatárs

Beszámoló a szakmai gyakorlatról

Ágh Viktória

Nappali tagozat

**Pénzügy és számvitel
felsőoktatási szakképzés**

Vállalkozási szakirány

2017.

Tartalomjegyzék

1. Szakmai gyakorlati beszámoló	2
2. Gyakorlati napló	10

1. Szakmai gyakorlati beszámoló

Kép Forrása: <http://bagod.hu/>

Bagod község címere pajzs alakú, kék felsőrész mellett, alul zöld hullámokkal van díszítve. A palástos kéz a Szent Koronát tartja, amely Bagod védőszentjét szimbolizálja, Szent Istvánt. Az alsó részen a hullámok a Zala völgyet és a falut átszelő Zala folyót jelképezik. A felső részben található négy ezüst színű csillag azt jelenti, hogy régen négy külön álló község volt, ami ma már egységesen Bagodhoz tartozik. A község zászlóval is rendelkezik, királykék színben, középen arany keretben a falu címere, alatta a falu arany színnel írt neve található.

Szakmai gyakorlatomat lakóhelyemen, Bagod Község Önkormányzatánál töltöttem el, így szeretném bemutatni a községet, illetve a szervezetet. Bagod több mint ezer lelkes település, Zalaegerszegtől mintegy 10 kilométerre fekszik a Zala folyó mentén. Egy folyamatosan fejlődő községről beszélünk, hiszen számos pályázati lehetőséget használunk ki, amely a lakókörnyezet javítását szolgálja, illetve megfigyelhetően egyre több fiatal költözik ide a nyugodt légkör és a város közelsége miatt.

Bagod Község Önkormányzata (továbbiakban: Önkormányzat) intézi a település ügyeit, gyakorolja önkormányzati jogait, mindezt önállóan, szabadon, demokratikusan. A helyi közszolgáltatások biztosítása mellett, a helyi közhatalom szervének szerepét is betölti. Az önkormányzat testülete és bizottságai a *2011. évi CLXXXIX. törvény* és a helyi rendeletek alapján működnek.

A hivatal szervezeti tagoltsággal működik. A tagoltság részletes szabályait a **Körjegyzőségi Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzata** tartalmazza. A hivatal vezetését a körjegyző látja el. A hivatal köteles szükség esetén adatszolgáltatást végezni, jelentést készíteni a bizottságnak és a képviselőtestületnek.

A képviselőtestület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi kérdésekben rendeletet alkothat. A rendelet megalkotását a körjegyző és a képviselőtestület bármelyik tagja kezdeményezheti. A rendelettervezet szakmai előkészítését a körjegyző végzi el, aki gondoskodik a rendeletek utólagos hatásvizsgálatáról. A rendeleteket a polgármester és körjegyző írja alá. A rendeletekről nyilvántartást kell vezetni. A rendeleteket minden naptári évben, év elejétől folyamatos sorszámossal látják el. A rendeleteket Bagod község hirdetőtábláján ki kell függeszteni.

Bagodban a következő költségvetési szervek működnek önállóan:

- Bagod Község Önkormányzata,
- Bagodi Közös Önkormányzati Hivatal,
- Bagodi Napsugár Óvoda,
- Micimackó Bölcsőde Bagod.

Az Önkormányzat köteles gondoskodni a kötelezően elvégzendő feladatok ellátásáról, ezek elvégzésében a 7 fős képviselőtestületnek fontos szerepe van. Az önként vállalt feladatok úgy kerülnek kiválasztásra, hogy melyek azok a helyi közügyek, amelyeket más szerv hatáskörébe jogszabály nem utal. Felmérik a lakosság igényeit, de az Önkormányzat anyagi helyzete is befolyásolja a döntést. A képviselőtestület döntése alapján, helyi rendeletben határozzák meg az önként vállalt feladatokat.

A legfontosabb önként vállalt feladatok:

- szociális, és gyermekvédelmi ellátásokkal kapcsolatos önkéntes feladatvállalások,
- felsőoktatásban tanuló gyermekek támogatása, elhelyezkedésükben való segítségnyújtása,
- művészeti, kulturális egyesületek, és alapítványok támogatása,
- rendelet alapján kitüntető címek adományozása,
- külön önkormányzati határozatban meghatározott beruházások,
- épített környezet védelme, és építmények felújítása.

A képviselőtestület éves munkaterv alapján működik. A javaslatot a polgármester terjeszti elő a képviselőtestületnek. Ez a terv tartalmazza a testületi ülések előre tervezett időpontját, napirendjét. Meghatározzák a naprendi pontok előadóit, a részt vevő szerveket és személyeket kijelölik. A munkatervet minden év november 15-ig kell elkészíteni, melyhez a képviselőtestület és a körjegyző javaslatot tesz. Testületi ülést általában öt- hetenként

tartanak. Ezen részt vesz a polgármester, a körjegyző, a község díszpolgárai, országgyűlési képviselők, illetve azoknak a szervezeteknek a vezetői, akik a napirendi pontok miatt érdekeltek. A zárt ülés kivételével, az ülések nyilvánosak. Indokolt esetben a polgármester rendkívüli ülést is hívhat össze. Az ülésekről jegyzőkönyv készül, ezeket a körjegyző évente beközteti. A képviselőtestület Ügyrendi Bizottságot hoz létre, mely 3 tagból áll.

A Bizottság feladatai:

- állásfoglalás a polgármester indítványaira,
- javaslattétel a polgármester illetményére, tiszteletdíjára, jutalmazásra,
- titkos szavazással kapcsolatos feladatok ellátása,
- az önkormányzati képviselők vagyonyilatkozatainak nyilvántartásával, ellenőrzésével kapcsolatos feladatok végzése,
- a képviselők összeférhetlenségi ügyeinek megvizsgálása.

Az Önkormányzat munkájának fontos része még a költségvetés és vagyongazdálkodás, melyről a képviselőtestület külön rendeletet alkot. A költségvetés összeállítása előtt a körjegyző áttekinti a költségvetési szervek várható feladatait, bevételi forrásait. A körjegyző az elkészített tervezet a polgármester részére átadja, aki a képviselőtestület elé terjeszti. Megtárgyalják és határozatot hoznak a költségvetés további munkáiról. Az éves költségvetés esetleges módosítására is van lehetőség, ennek szabályait az önkormányzati költségvetési rendelet tartalmazza. A költségvetési év a szabályzatoknak megfelelően zárszámadással zárul.

Az Önkormányzatnak vannak saját belső szabályzatai, ide tartozik például a **tárgyi eszközök belső szabályozása**. A szabályozás célja a tárgyi eszközök rendben tartása, az Önkormányzat gazdaságos működésének elősegítése.

Ezen kívül vannak szabályzatok, amelyek a számviteli politikához kapcsolódnak. Ezek azért fontosak, mert segítik a számviteli alapelveket érvényre juttatni. Az Önkormányzat belső szabályzattal rendelkezik: a bizonylatkezelésre, a belső kontrollrendszerre, a pénz- és készletgazdálkodásra, illetve a selejtezésre vonatkozóan is.

A **bizonylatkezelési szabályzat** tartalmazza a bizonylat kiállítására, tartalmi kéréseire vonatkozó szabályozásokat, az Önkormányzat által alkalmazott főbb bizonylatokat és ezekre vonatkozó szabályozásokat. Ezen kívül még tartalmazza a számviteli bizonylatok feldolgozására, a kimenő és beérkező számlák kezelésére, illetve a bizonylatok tárolására és

szállítására vonatkozó szabályozásokat. Az elektronikus úton kiállított bizonylatokkal kapcsolatosan sajátos szabályozást alkalmaz.

A **házipénztár pénzkezelési szabályzat** a házipénztár helyére és működésére vonatkozó előírásokat tartalmaz, a pénzkezeléssel és pénzszállítással kapcsolatos feltételek mellett.

Az Önkormányzat számlavezető bankja az OTP Bank Nyrt. zalaegerszegi fiókja. Az átutalásokhoz és egyéb banki tevékenységekhez az **OTP Electra** rendszert használják, ahol a programhoz jogosult személyeknek saját, jelszóval védett hozzáférésük van.

Emellett az Önkormányzat rendelkezik házipénztárral is.

Az Önkormányzat nevében fizetést kezdeményező tetszés szerint jogosult a fizetési mód megválasztására. Amennyiben nincs előzetes megállapodás a fizetési módra vonatkozóan, akkor a tartozást átutalással kell teljesíteni.

Az Önkormányzat pénztartozásainak kiegyenlítésére alkalmazott módok:

- a) fizetési számlák közötti fizetési módok
  - beszedés
  - átutalás
  - okmányos meghitelezés
- b) fizetési számlához kötődő készpénzfizetési módok
  - csekk kibocsátás és beváltás
  - készpénz be- és kifizetés
  - bankkártya
- c) fizetési számla nélküli fizetési mód: készpénzátutalás

Az Önkormányzat által alkalmazott bizonylatok tekintetében előállítási módjuk szerint kétféle típust különböztethetünk meg. Egyik típus a papír alapú, kézzel kitöltött bizonylat, másik típus a számítógéppel előállított bizonylat.

A papír alapú bizonylatokon belül megkülönböztetnek kötelezően alkalmazandó bizonylatokat, amelyek formáját és tartalmát jogszabályok írják elő és az Önkormányzat a központi szervek közreműködésével jut hozzájuk. Vannak még általános bizonylatok, ezek kereskedelmi forgalomban beszerezhetőek és igazodnak az államháztartási szervezetek sajátosságaihoz, illetve helyben előállított saját bizonylatok.

Az Önkormányzat által kiállított bizonylatok javarészt általános bizonylatok, hiszen ezek nagy előnye, hogy a nyilvántartások megszerkesztésével és jogkövetésével kapcsolatos

feladatokat nem az Önkormányzatnak kell elvégeznie. A kötelezően alkalmazandó bizonylatok esetén azok megfelelő alkalmazását a jegyző kíséri figyelemmel. A jegyző továbbá utasítást adhat saját bizonylat kidolgozására, amennyiben ezt valamilyen belső igény vagy sajátos helyzet, körülmény indokolja.

A számítógéppel előállított bizonylatok lehetnek kereskedelmi forgalomban kapható szoftverek segítségével előállított bizonylatok, illetve egyedi szoftver alkalmazásával készített bizonylatok.

Az Önkormányzat által leggyakrabban alkalmazott bizonylattípusok a pénz- és értékkezeléshez kapcsolódó bizonylatok, a könyvviteli nyilvántartással összefüggő bizonylatok és nyomtatványok, a vagyongazdálkodással összefüggő bizonylatok, pénzügyi számlakivonatok és mellékleteik, illetve a számlák és nyugták.

A különböző nyomtatványok alkalmazását a belső szabályzatok határozzák meg, a bizonylatokra vonatkozó alapvető szabályokat a Bizonylati szabályzat tartalmazza. Vannak szigorú számadási kötelezettség alá vont bizonylatok, ezekre speciális előírások vonatkoznak, beszerzésükhöz a gazdálkodásért felelős személy jóváhagyása szükséges.

A pénzügykezeléshez kapcsolódó bizonylatok nagy része a szigorú számadású bizonylatok körébe tartozik.

A számviteli bizonylatokhoz szükséges további bizonylatok és nyilvántartások túlnyomó részt a befektetett eszközök állományához kapcsolódnak. Ezek formáját és tartalmát a számviteli politika szabályozza.

A különböző bizonylattípusokra más-más nyilvántartási szabályok vonatkoznak. A szigorú számadású bizonylatok nyilvántartását naprakészen, az erre meghatározott személynek kell vezetnie.

A papír alapú számlákról és nyugtákról ezen felül a 23/2014. (VI. 30.) NGM rendelet szerinti nyilvántartást is vezetni kell.

A szigorú számadás a számítógéppel előállított számlák esetén azt jelenti, hogy kizárólag olyan szoftvert lehet alkalmazni amely folyamatos sorszámozással állítja elő a számlákat, illetve amellyel lehetőség van másolati példányok és listák nyomtatására, biztosítva a számlapéldányok hiánytalan elszámolását. Ezen kívül csak olyan számlázó program használható, amelyet az Önkormányzat előzetesen lejelentett az adóhatósághoz. (Bagodi Közös Önkormányzati Hivatal Számviteli politikája a pénzügyi-gazdálkodási szabályzatokkal, 2015.)

Az Önkormányzat számviteli politikájának elemeit tizenegy pontban foglalja össze. Meghatározza:

- az eszközök és források leltározására, illetve értékelésére vonatkozó kötelezettségeket,
- a pénzkezelési szabályzat készítési kötelezettségeit,
- az általános költségek és kiadások felosztását,
- mi számít lényeges és nem lényeges, illetve jelentős és nem jelentős összegnek a számviteli elszámolás szerint,
- az értékcsökkenéssel kapcsolatos előírásokat,
- az önköltség-számításra vonatkozó belső szabályzat készítési kötelezettséget,
- beszerzett és előállított tárgyi eszközök dokumentálását,
- számviteli feladatokkal kapcsolatos határidőket,
- külföldi pénzürtékre történő követelés vagy kötelezettség forintértékének meghatározását. (Bagodi Közös Önkormányzati Hivatal Számviteli politikája a pénzügyi-gazdálkodási szabályzatokkal, 2015.)

Éves költségvetési jelentést kell készíteni, az eredeti és a módosított előirányzatokkal, melyben rovatonként a követeléseket is fel kell vezetni. A követelések nagyon fontos szerepet kapnak az elszámolásokban, magas kockázatot hordoznak, ezért az ellenőrzésre nagy hangsúlyt kell fektetni.

A **mérleg** készítése során az eszközöknél szerepelnek a követelések. A 4/2013. (I.11.) Kormány Rendelet 5. számú melléklete tartalmazza a követelések fajtáit.

A Bagod Község Önkormányzatánál a részletező nyilvántartások vezetését az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I.11.) Kormányrendeletben meghatározottak szerint végzik. A Kormányrendelet a szabályozási kötelezettséget a számlarendben rendeli el.

A Közös Önkormányzati Hivatalban, a részletező (analitikus) nyilvántartást olvasható formában, 8 évig meg kell őrizni.

Az analitikus nyilvántartások lehetséges köre:

1. előirányzatok nyilvántartása
2. kötelezettségvállalások nyilvántartása

3. követelések nyilvántartása
4. adott és kapott előlegek nyilvántartása
5. pénzeszközök és a sajátos elszámolások nyilvántartása
6. immateriális javak elszámolása
7. tárgyi eszközök nyilvántartása
8. értékpapírok, részesedések nyilvántartása
9. koncesszióba, vagyonkelésbe adott eszközök nyilvántartása
10. készletek nyilvántartása

Az *analitikus nyilvántartások* vezetési módja a vagyon jellegétől függ, ez alapján megkülönböztetünk:

1. egyedi: a részletező nyilvántartást egyedileg kell vezetni.
2. csoportos nyilvántartást: ezt a nyilvántartást nem lehet minden esetben vezetni. Csak akkor használható, ha az eszközök egyidejűleg kerültek beszerzésre, egyforma áruk van, azonos paraméterekkel rendelkeznek és a használatbavétel időpontja is megegyezik. Ennek a nyilvántartásnak az értékelését is csoportosan kell végezni. A tárgyi eszközök, készletek, értékpapírok esetében a csoportos értékelést csak addig lehet alkalmazni, amíg nem következik be változás. Itt felújításra, beruházásra, terven belüli értékcsökkenésre, értékvesztésre gondolok. Úgy kell vezetni a nyilvántartást, hogy az eszközök egyedi értékét egyértelműen megállapítható legyen. A meglévő nyilvántartásba új eszközt felvenni nem lehet. Ha új hasonló eszköz van, akkor azt egyedileg, vagy új csoport létrehozásával kell nyilvántartásba venni.

Az *analitikus nyilvántartásnak* több szerepe van, egyrészt biztosítja a vagyon megóvását, a tulajdon védelmét, a könyvviteli nyilvántartások megalapozását és a közpénzek és a köztulajdon használatának nyilvánosságát. A másik szerepe, hogy segíti a leltározási tevékenységet, alátámasztja a könyvviteli mérleget. Ami még nem elhanyagolható, hogy az analitikus nyilvántartás információs háttérrel biztosít a tulajdonosi, és vezetői döntésekhez.

Az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I.11) Kormányrendelet több helyen is hivatkozik a részletező analitikus és a Főkönyvi könyvelés kapcsolatára. Ez a kapcsolódás a költségvetési könyvvezetés és a pénzügyi könyvvezetés területén tapasztalható. (Bagodi Közös Önkormányzati Hivatal Számviteli politikája a pénzügyi-gazdálkodási szabályzatokkal, 2015.)

A Közös Önkormányzati Hivatalnál a főkönyvi könyvelés mellett az analitikus nyilvántartás vezetése is működik.

A tárgyi eszközök szempontjából: A főkönyvi könyvelés mellett az analitikus nyilvántartás biztosítja azt, hogy a mérlegben a valódi tartalom megjelenjen. Az analitikus nyilvántartással minden tárgyi eszközről megállapítható a bekerülési érték, nettó érték, értékcsökkenés, értékvesztés. A negyedéves értékcsökkenés elszámolásához adatokat szolgáltat az analitikus nyilvántartás a főkönyvi könyvelés számára.

A befektetett pénzügyi eszközök szempontjából: Az analitikus nyilvántartás elengedhetetlen a részletes információszolgáltatáshoz, ezáltal biztosítható a gazdaságos és takarékos működés. Az analitikus nyilvántartás fontos szerepet tölt be a mérleg készítésénél, ahol az értékelési tevékenységek vizsgálata során az értékvesztéssel kapcsolatos adatokat használják fel. (Bagodi Közös Önkormányzati Hivatal Számviteli politikája a pénzügyi-gazdálkodási szabályzatokkal, 2015.)

Az Önkormányzatnál az év végi értékelésnél számba kell venni:

1. követeléseket
2. valuta, devizaszámlákat (árfolyam különbségek vizsgálata –árfolyam veszteséggel, vagy árfolyam nyereséggel zárult –e az év?)
3. külföldi pénzeszközökben fennálló részesedések
4. értékpapírokat.

Az eszközök és források értékelésénél a követelés értékelésének elveit és forrásait taglalni szükséges. Az értékelési eljárás egyszerűsített vagy egyedi módon történhet, többféle mutatószám alkalmazásával.

Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) Kormányrendelet módosítása alapján a költségvetési szerveknek 2015. november 1-től az új központosított illetmény-számfejtő rendszert (**KIRA**) kell bevezetni.

A Magyar Államkincstár látja el az állami, és a költségvetési szerveknél dolgozók illetményszámfejtését, központosított formában.

A KIRA rendszer bevezetésével a fizetési jegyzékek sokkal részletesebbek lettek, napi és tételes bontásban tartalmazza a jegyzék a mozgó béreket (túlóra, készenlét) és a távolléteket (egészségügyi szabadság, táppénz, szabadság). A munkavállalók napi szinten le tudják ellenőrizni a számfejtett bérelemeket, és így elkerülhető az utólag derülni ki az

elmaradtak járandóságok. A rendszer bevezetésének előnyeként megemlíteném, hogy a tárgy hónapban leadott egészségügyi szabadság, táppénz papírok után a számfejtés nem egy hónap csúszással történik, hanem valós idejű számfejtéssel megkapja a dolgozó a neki járó fizetést. Ami még pozitívuma ennek a rendszernek az a széleskörű adatbevitel. A KIRA-ban a számfejtés helyenként elkülönítetten, de egy központi adatbázisban történik

Az Önkormányzat könyvelőprogramként az **OrganP. integrált pénzügyi rendszert** használja, amely a Zalasám fejlesztése. Az adatbiztonság érdekében minden dolgozónak jelszóval védett hozzáférése van a szoftver használatához. A programból minimum havonta biztonsági mentések készülnek. A programból hónap végén ki kell nyomtatni az adott havi számlaforgalmat és a főkönyvi kivonatot.

2. Gyakorlati napló

2017.02.06.-2017.02.10. (1. hét)

- Ismerkedés az Önkormányzat működésével

2017.02.13.-2017.02.17. (2. hét)

- Gépjárműadó és helyi iparüzési adós számlák pecsételése, borítékolása
- Fénymásolás
- Levelek borítékolása

2017.02.20. - 2017.02.24. (3. hét)

- Az OrganP. Integrált pénzügyi rendszer, és az OTP Elektra működésének megismerése
- Fénymásolás
- Iratrendezés

2017.02.27. - 2017.03.03. (4. hét)

- Közmunkaprogram pályázathoz szükséges dokumentumok kitöltése a megadott adatok alapján Bagod, Vaspör és Hagyárosbörönd számára
- Fénymásolás
- Levelek postakönyvbe írása

2017.03.06. - 2017.03.10. (5. hét)

- Az Önkormányzathoz tartozó intézmények megismerése, név szerint: Napsugár Óvoda, Micimackó Bölcsőde, illetve Bagodi Fekete István Általános Iskola
- Az intézményekbe járó gyerekek februárra fizetendő étkezési díjainak kiszámítása Excel táblázat segítségével
- Iratrendezés

2017.03.13. - 2017.03.17. (6. hét)

- Az étkezési díjak beszédésében való segédkezés, a beszedett díjakról készült számlák pecsételése, rendszerezése
- Iratok pecsételése, rendezése

2017.03.20. – 2017.03.24. (7. hét)

- Vaspör és térségét érintő szennyvíztársulásba való februári lakossági befizetések táblázatban való összefoglalása
- Postázási feladatok

2017.03.27 – 2017.03.31. (8. hét)

- Fénymásolás
- Iratok pecsételése
- Postázási feladatok és levelek beírása a postakönyvbe

2017.04.03. – 2017.04.07. (9. hét)

- Az Önkormányzathoz tartozó intézményekbe járó gyerekek márciusi étkezési díjainak kiszámítása Excel táblázatban
- Iratrendezés

2017. 04.10. – 2017. 04.14. (10. hét)

- A márciusi étkezési díjak beszédésében való segédkezés, a beszedett díjakról készült számlák pecsételése, rendszerezése
- Postázási feladatok, levelek beírása a postakönyvbe
- Fénymásolás

2017. 04. 17. – 2017. 04. 21. (11. hét)

- Vaspör és térségét érintő szennyvíztársulásba való márciusi lakossági befizetések táblázatban való összefoglalása
- Postázási feladatok

2017. 04. 25. – 2017.04.28. (12. hét)

- Fénymásolás
- Postázási feladatok, levelek beírása a postakönyvbe
- Iratrendezés

2017.05.02. – 2017.05.05. (13. hét)

- Az intézményekbe járó gyerekek áprilisra fizetendő étkezési díjainak kiszámítása Excel táblázat segítségével
- Postázási feladatok, levelek postakönyvbe írása

2017. 05.08. – 2017.05.12. (14.hét)

- Az áprilisi étkezési díjak beszédésében való segédkezés, a beszedett díjakról készült számlák pecsételése, rendszerezése
- Vaspör és térségét érintő szennyvíztársulásba való áprilisi lakossági befizetések táblázatban való összefoglalása
- Záródolgozat készítése

Bagod, 2017. május 20.

Ágh Viktória

Bagod Község Önkormányzata
költségvetésének tervezése és gazdálkodásának
vizsgálata a 2014-2016. években

Ágh Viktória
Pénzügy és számvitel felsőoktatási szakképzés
Vállalkozási szakirány

2017.

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	2
2. Az államháztartás önkormányzati alrendszerének bemutatása.....	2
2.1. Terület és település.....	5
2.1.1. A terület és a település különbözősége	5
2.1.2. A terület és a település viszonya	5
2.2. Helyi önkormányzatok	6
2.2.1. Hatáskör, feladatkör és hatósági jogkör	6
2.2.2. Helyi közügyek	6
2.2.3. Az önkormányzat feladatellátása	7
2.2.4. Az önkormányzat gazdálkodása	7
3. Az önkormányzati költségvetés készítésének folyamata és a költségvetési terv jóváhagyása.....	9
3.1. A költségvetési tervezés jogszabályi háttere.....	9
3.1.1. Az államháztartásról szóló törvény	9
3.1.2. A helyi önkormányzatokról szóló törvény	10
3.1.3. Egyéb szabályozások.....	11
3.2. A költségvetési tervezés előkészítése	12
3.3. A költségvetési tervezés folyamata.....	13
3.3.1. A költségvetési rendelet	14
3.3.2. Az elemi költségvetés.....	14
3.4. A terv jóváhagyása.....	15
4. Bagod község rövid bemutatása.....	15
5. Bagod Község Önkormányzata, költségvetési tervezésének vizsgálata 2014-2016. években	16
6. Bagod község önkormányzati gazdálkodásának vizsgálata a 2014-2016. években	25
7. Összefoglalás	28
8. Irodalomjegyzék	30
9. Mellékletek	32
10. Ábrák és táblázatok jegyzéke	33

1. Bevezetés

A modern fogyasztói társadalomban a pénz központi szerepet tölt be, ezt kár is lenne tagadni. Az, hogy miként történik a közpénzek felhasználása, azt a híradások és a különböző médiumok is napi szinten tárgyalják, így ezen kérdések is a közbeszéd tárgyát képezik.

A bevételek és kiadások gondos megtervezése államháztartási szinten igen fontos, hiszen ez szabja meg a közpénzek felhasználásának keretét.

Települési szinten ezt a tervezést a költségvetés elkészítése jelenti, amelyben megjelennek a várható bevételek és a jogos kiadások, nem csupán az önkormányzat, hanem a hozzá kapcsolódó intézmények vonatkozásában is.

Gyakorlatomat a Bagodi Közös Önkormányzati Hivatalban (továbbiakban: Önkormányzat) töltöttem, ahol megismertem az Önkormányzat működését, illetve a különböző hivatali feladatokat. Úgy vélem igen értékes szakmai tapasztalatokkal gazdagodtam a gyakorlati idő alatt.

Dolgozatom témájaként magát a költségvetést és annak tervezési folyamatát választottam Bagod község Önkormányzata gyakorlatában. Szakmai gyakorlatom megkezdésekor épp a költségvetés tervezési folyamatának közepébe csöppentem, így ez a tény nagyban hozzájárult témaválasztásomhoz.

Választásomat továbbá motiválta a szakmai érdeklődés mellett az, hogy betekintést nyerjek lakóhelyem költségvetésébe, s következtetésekre jussak több év költségvetésének összehasonlítását követően.

Célom, hogy feltárjam a működéshez kapcsolódó változásokat, azok lehetséges okait, s észrevételeimmel segítsen az Önkormányzat további munkáját.

Dolgozatomban az önkormányzati működés, tervezés, illetve a költségvetéshez kapcsolódó folyamatok, fogalmak körüljárása után, Bagod Község Önkormányzata 2014-2016. évi költségvetési folyamatait kívánom vizsgálni.

2. Az államháztartás önkormányzati alrendszerének bemutatása

Az államháztartás fogalmát sokféleképpen meg lehet közelíteni, közgazdasági szempontból, feladat-megközelítésben, szervezeti definiálásban. Elmondható, hogy az államháztartás törvényi szabályozása szervezeti megközelítésű, de a korábbiakhoz képest elmozdulás tapasztalható a feladat-megközelítés irányában.

Az önkormányzati alrendszer a rendszerváltás óta nagyon sok átalakuláson ment át, míg kialakult a mai forma. A világ változása magával hozta az önkormányzati alrendszer változását, hogy az igazodni tudjon az új elvárásokhoz. Az állandó változás nem csak az alrendszerekre volt hatással, hanem a központi rendszer is folyamatosan változott. Létrejöttek, illetve megszűntek központi igazgatási szervek, teljes egészében átalakult a bírósági szervezet és a rendészeti szervek működése is. Fontos még megemlíteni, hogy Magyarország csatlakozása az Európai Unióhoz (2004. május 1.) szintén sok változást hozott magával. Az uniós támogatások és azok elszámolása miatt ki kellett alakítani egy új szervezeti és elszámolási rendet.

Az évek során szűntek meg közfeladatok, de emellett keletkeztek újak, és ezekhez nemcsak forrást, hanem szervezetet is biztosítani kellett és folyamatosan kell is.

A jogalkotás során mindkét államháztartási alrendszer sajátosságait figyelembe kell venni, és ennek függvényében kell kialakítani a szabályozást. Az államháztartásról szóló törvény (továbbiakban: Áht.) megalkotásánál nagyon fontos volt a pénzügyi kapcsolatok szabályozása, az összhang és az átláthatóság.

Az önkormányzati alrendszer gazdálkodásának alapját a költségvetés alkotja, de ez igaz a központi alrendszerre is. A költségvetést naptári évre kell elkészíteni, bevételi és kiadási előirányzatok szintjén. Tehát ebből is látszik, hogy az államháztartásban pénzforgalmi szemlélet alapján történik a gazdálkodás.

(http://vtki.uni-nke.hu/downloads/Arop/vtki/Kozigvizsgak/szakvizsga%202014/03-modul_2014-01-31-HAT_online.pdf)

Az állam alapvetően olyan feladatokat lát el a köz érdekében, amelyeket a gazdasági szereplők egyáltalán nem tudnának, vagy hatékonyan nem tudnának elvégezni.

Az állam bevétellel, vagyonnal, anyagi javakkal rendelkezik.

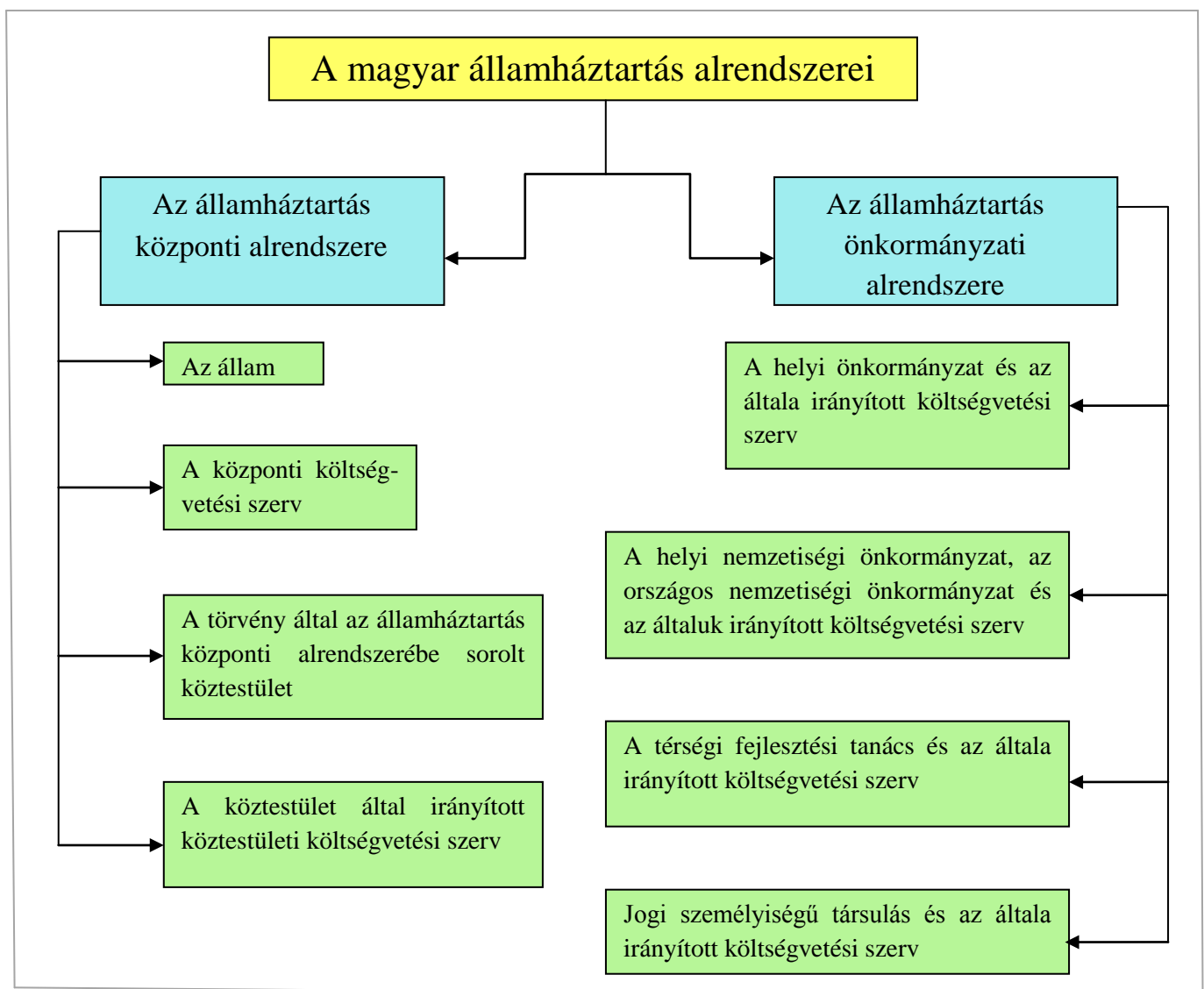
Az államháztartás két alrendszere az önkormányzati és a központi alrendszer. A helyi önkormányzatok az önkormányzati alrendszerhez tartoznak, céljuk a helyi közakarat megvalósítása demokratikus módon. Az államháztartás alrendszereiben a gazdálkodás – ahogy már említettem – éves költségvetés útján valósul meg, és a költségvetési év megegyezik a naptári évvel. Kizárólag a költségvetés keretében történhet a bevételek beszedése, kiadások teljesítése, illetve a tartós kötelezettségek vállalása.

A helyi önkormányzatok gazdálkodását Magyarország Alaptörvénye szabályozza elsősorban. Eszerint a helyi önkormányzat:

- bizonyos gazdálkodási szabadsággal rendelkezik az önállóan vállalt feladatok terén, amennyiben az nem jelent veszélyt a kötelezően ellátandó feladatok elvégzésére,
- dönthet a helyi adók mértékéről és fajtájáról,
- kötelezően ellátandó feladatai arányában állami támogatásra jogosult,
- maga határozza meg a költségvetését,
- feladatainak ellátását segítő tulajdon köztulajdonnak számít. (Dr. Erdős, 2014. pp. 4-6.)

Az 1. ábra a magyar államháztartás rendszerét szemlélteti.

1. ábra: **A magyar államháztartás rendszere az államháztartási törvény alapján**

Forrás: 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról, 3. § (1), (2), (3) bek., Saját szerkesztés

2.1. Terület és település

2.1.1. A terület és a település különbözősége

A terület és a település tekintetében fontos különbséget tenni a fogalmaik között. A település esetében nem határozható meg egységes fogalom. Fogalmi elemként megemlíthető, hogy a település egy adott területen, általában természetes fejlődés következtében kialakult, emberek által lakott hely. A település közigazgatási egységként való elismerése állami döntés. (Fogarasi et al, 2010. p. 75.)

Lényegi különbség, hogy a terület nem önálló fejlődés útján, „magától” alakul ki, hanem sokkal inkább politikai döntés eredményeként. A hatályos jogszabályok területi egységként megkülönböztetnek megyéket és településeket.

2.1.2. Terület és település viszonya

A területek esetében mindig több településről beszélünk. A terület kialakításánál éppen ezért figyelembe kell venni a település határait, hiszen a terület határa nem metszheti a település határát. A területen működő képviseleti demokrácia kialakítása során pedig azt kell figyelembe venni, hogy a terület nem rendelkezik a településtől független lakossággal. A területek és települések viszonyát tekintve a helyi önkormányzatokra vonatkozó lényegesebb rendelkezések:

- a megyei és a települési önkormányzatok is eltérő feladat- és hatáskörrel rendelkezhetnek,
- a helyi önkormányzatok egyenlő alapjogokkal rendelkeznek, kötelezettségeik azonban eltérhetnek egymástól,
- nagyobb lakosságú települések esetében a törvény több kötelező hatáskört állapíthat meg, mint a kisebb lakosságú települések esetében,
- a települési önkormányzatok a törvény által kötelezhetőek bizonyos közszolgáltatások és közhatalmi helyi feladatok ellátására, ezen kötelezettségek különböző feltételektől függően eltérően is megállapíthatóak,
- a megyei és a települési önkormányzatok kölcsönös érdekek szerint működnek, köztük függőségi viszony nem áll fenn. (Fogarasi et al, 2010. pp. 75-77.)

2.2. Helyi önkormányzatok

Az önkormányzatok azért illelhetők a „helyi” jelzővel, mert a helyi önkormányzatok nem rendelkeznek központi szinttel, ebből következően nincs az ország egész területére kiterjedő hatáskörrel rendelkező helyi önkormányzat. A helyi önkormányzatok térbeli elhelyezkedésének sajátosságait a Magyar Köztársaság területi tagozódása adja meg. Ennek köszönhetően helyi önkormányzatról beszélhetünk fővárosban (és annak kerületeiben), városban, községben, illetve megyében.

A helyi önkormányzat kettős jogi személyiséggel bír, ami közjogi és polgári jogi személyiséget is jelent. Az önkormányzat polgári jogi személyiségét az önkormányzati törvény erre vonatkozó része alapozza meg. (Fogarasi et al, 2010. pp. 75-91.)

2.2.1. Hatáskör, feladatkör és hatósági jogkör

A hatáskör azokat a jogi eszközöket jelenti, amelyeket a helyi önkormányzat rendelkezésére bocsátottak. Döntési jogok és kötelezettségek, amelyek segítségével az önkormányzati szerv el tudja látni feladatait. A hatáskör emellett megmutatja azt is, hogy melyik szervnek és milyen szinten kell eljárnia az egyes ügyekben.

A helyi önkormányzatok feladatköre a szerv tevékenységének részletezését jelenti. A feladatkör minden olyan tevékenységet magába foglal, amiért az adott szerv létrehozásra került, illetve az eszközöket, amelyeket az adott szerv felhasznál a feladatai elvégzése során.

A hatósági jogkör a hatáskör egyik fajtája. Ez egy, a hatósági ügyekhez rendelt hatáskör, amelyben a hatósági jogkörrel felruházott szervezet vagy személy jár el. (Fogarasi et al, 2010. p. 101.)

2.2.2. Helyi közügyek

A helyi közügyek köre igen széles, éppen ezért a jogalkotó különböző igazodási pontokat adott meg (pl. a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátásához vagy a közhatalom önkormányzati típusú helyi gyakorlásához).

Ahhoz, hogy a helyi közügy önállóan intézhető legyen, előfeltétel a feladat- és hatáskör megléte, viszont a helyi közügyek köre bővíthető is a helyi önkormányzat által. Helyi népszavazás vagy a megválasztott képviselőtestület által vállalhatja minden olyan közügy

elvégzését, amelyre jogszabály konkrétan nem jelöl ki más szervet. Az önkormányzat önként vállalt helyi közügyei, feladatai nem sérthetnek jogszabályt.

Amennyiben egy helyi önkormányzat vállalja valamely helyi közfeladat ellátását, akkor erről önkormányzati rendeletet kell alkotni. A rendelet hatálya kiterjed az önkormányzat működési területén élő minden személyre.

Az önként vállalt feladatok finanszírozásáról az önkormányzatoknak maguk kell, hogy gondoskodjanak, ehhez társulásokot hozhatnak létre, s ezen keresztül közösen valósíthatják meg a finanszírozást.

A kötelezően előírt közszolgáltatások szervezését a nagyobb lakosságszámú település, illetve a megyei önkormányzat átvállalhatja, és ebben az esetben a költségvetése számára igényelhet az átvállalt feladattal azonos mértékű fedezetet.

A helyi önkormányzat képviselőtestülete teherbíró képessége alapján, önkormányzati rendeletben dönt arról, hogy melyik önkormányzati feladat- és hatásköröket vállalja át önként. A szabadon vállalt feladat- és hatáskörök felsorolását a Szervezeti Működési Szabályzat (továbbiakban: SZMSZ) tartalmazza, de előfordul, hogy erről külön önkormányzati rendeletet alkotnak. Ebben az esetben a rendelet a szabadon vállalt feladat ellátásával kapcsolatos részletszabályokat tartalmazza, s mellékletként hozzátácsolják az önként vállalt feladat- és hatáskörök jegyzékét. (Fogarasi et al, 2010. pp. 102-103.)

2.2.3. Az önkormányzat feladatellátása

Az SZMSZ-ben kell rögzíteni azt, hogy a képviselőtestület milyen módon és mely szervek segítségével kívánja ellátni feladatait.

Ez a feladatmegosztás többféle módon is megvalósulhat, ha a képviselőtestület nem dönt a teljes feladat ellátásáról. A képviselőtestület megteheti azt is, hogy csak az adott feladat előkészítését, vagy csak az ellenőrzését bízta más szervekre.

A legegyszerűbb megoldás a folyamatosan ellátandó feladatok esetében az, ha a képviselőtestület csak a végrehajtás ellenőrzését vállalja magára a feladat elvégzésével megbízott szerv beszámoltatása útján.

2.2.4. Az önkormányzat gazdálkodása

Az önkormányzati gazdálkodás a képviselőtestület által jóváhagyott költségvetés alapján történik. Az önkormányzati költségvetés állami támogatásokkal és egyéb pénzügyi kapcsolatokkal kötődik a központi költségvetéshez, de el is különül attól.

Jogi tekintetben a legfontosabb szabályokat az Áht., illetve a mindenkori éves költségvetésről szóló törvény tartalmazza. Az Áht. szabályai és az Áht. végrehajtási rendelkezései a meghatározóak a költségvetés összeállításánál.

Az önkormányzatok fő tevékenysége a helyi közfeladatok ellátása, továbbá az, hogy ezen feladatokhoz megteremtsék a megfelelő pénzügyi hátteret, összehangolják a bevételeket és a kiadásokat és egyensúlyban tartásuk az önkormányzati költségvetést.

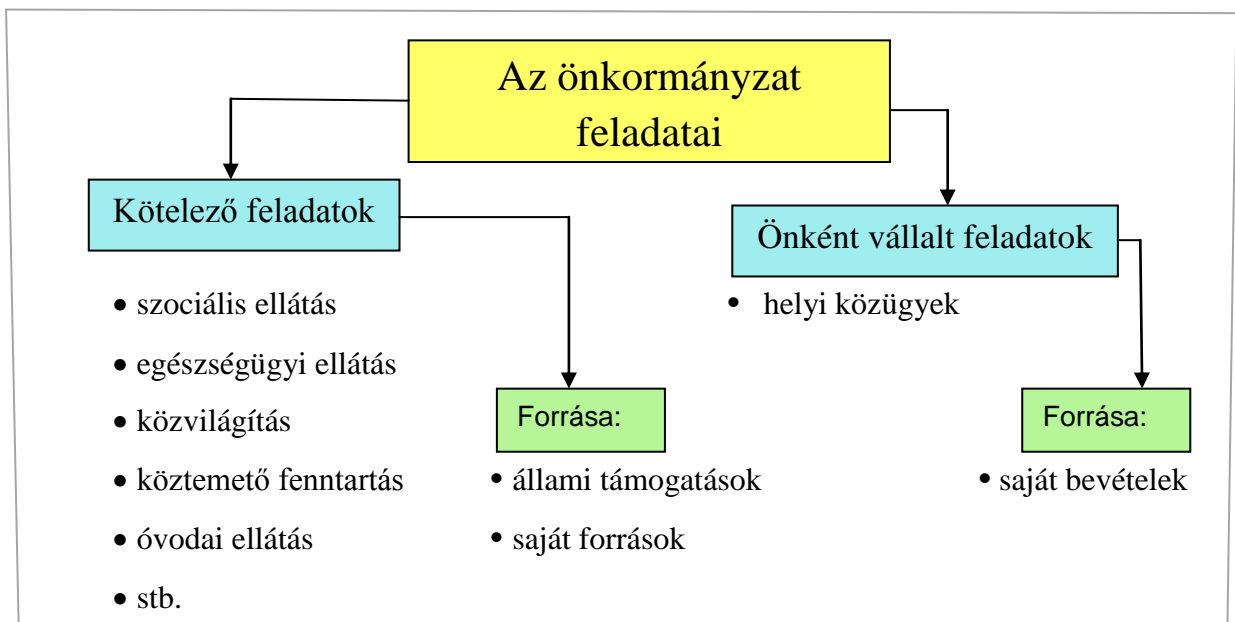
Az önkormányzatok gazdasági alappal rendelkeznek a közfeladatok ellátásához. A működés előfeltétele tehát, hogy az állami hozzájárulások, támogatások mellett saját tulajdonnal, saját bevétellel rendelkezzenek.

A közszolgáltatások ellátása kétféle módon történhet. Az egyik mód, amikor az önkormányzat önállóan látja el ezen feladatokat, de gyakori a másik mód is, hogy a képviselőtestület erre a feladatra kijelöl egy gazdasági társaságot vagy egy külön szervezetet alapít.

Az önkormányzat valamely vállalkozásban való részvételének vagy gazdasági társaság alapításának feltétele, hogy az nem veszélyeztetheti az önkormányzat kötelező feladatainak ellátását. (Fogarasi et al, 2010. pp. 102-116.)

Az önkormányzatok feladatait összefoglalóan a 2. ábra szemlélteti.

2. ábra: **Az önkormányzatok feladatai a törvényi szabályozások alapján**

*Forrás: Dr. Erdős Éva: Önkormányzati pénzügyek, az önkormányzatok gazdálkodási rendszere, 2014. p. 4.
Saját szerkesztés*

3. Az önkormányzati költségvetés készítésének folyamata és a költségvetési terv jóváhagyása

3.1. A költségvetési tervezés jogszabályi háttere

Az önkormányzat közszolgáltatásokat biztosít az adott területen élők számára. Ezek a szolgáltatások az emberek létfeltételeihez kapcsolódnak (pl.: egészségügyi ellátás, településrendezés, köztisztaság, víz- és közműszolgáltatások, kulturális szolgáltatások).

Az önkormányzatok működése azonban csak a megfelelő szabályozás mellett tud hatékony lenni. Ebben a fejezetben tehát a helyi önkormányzatok költségvetéséhez kapcsolódó legfontosabb törvényi előírásokat kívánom bemutatni.

3.1.1. Az államháztartásról szóló törvény

Elsőként az egyik legjelentősebb jogszabályt említem, amely az államháztartásról szóló 2011. évi törvény.

Az Áht. második fejezete tartalmazza a költségvetési szervekkel kapcsolatos jogi előírásokat, azok alapításától és működésétől kezdve, a szervek megszüntetésére vonatkozó eljárásokig.

A harmadik fejezetben szerepelnek a költségvetés elkészítésére és elfogadására vonatkozó szabályok, amelyben szerepel a központi költségvetés előkészítése, szerkezete, tartalma és elfogadása.

A helyi önkormányzatok költségvetésének szempontjából kiemelendő az Áht. harmadik fejezetének 23. § (2) bekezdése, amely tartalmazza a helyi önkormányzatok költségvetési rendeleti előírásait. A törvény megfogalmazza, hogy milyen tételeknek kell szerepelnie az önkormányzat költségvetésében (pl.: bevételi és kiadási előirányzatok vagy a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos hatáskörök).

A harmadik fejezet taglalja továbbá a helyi önkormányzatok költségvetési rendeletének előkészítésével és elfogadásával kapcsolatos feladatokat, amelyek a következők:

- A költségvetési rendelet-tervezet előkészítése a jegyző által történik a 29/A. § szerinti tervszámoknak megfelelően.
- Az előkészített költségvetési rendelet-tervezetet a polgármester február 15-ig nyújtja be a képviselőtestületnek, vagy a központi költségvetésről szóló törvény hatálybalépését követő negyvenötödik napig, abban az esetben, ha az Országgyűlés nem fogadta el a központi költségvetésről szóló törvényt naptári év kezdetéig.

- A költségvetés előterjesztésekor különböző kimutatásokat és mérlegeket kell a képviselőtestület rendelkezésére bocsátani szöveges indoklással:
  - a költségvetési mérleget közgazdasági tagolásban, illetve az előirányzat felhasználási tervét,
  - az olyan döntések számszerűsített értékeit, amelyek több évre is kihatnak, feltüntetve évenkénti bontásban és összesítve is,
  - a közvetett támogatásokat (pl.: adókedvezmények),
  - a 29/A. § szerinti tervszámoknak megfelelő bevételi és kiadási előirányzatok keretszámait a költségvetési évet követő három évben, és a tervszámoktól való eltérés indokait. (2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról, 24. §, (2)-(4) bek.)

3.1.2. A helyi önkormányzatokról szóló törvény

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.) fekteti le az önkormányzatok működésének jogi kereteit.

A Möt. első fejezete tartalmazza a helyi önkormányzás általános, alapvető rendelkezéseit, köztük azt, hogy milyen követelményeknek kell megfelelniük az önkormányzatoknak tevékenységük gyakorlása során.

„A helyi önkormányzat feladatai ellátása során:

- a) támogatja a lakosság önszerveződő közösségeit, együttműködik e közösségekkel, biztosítja a helyi közügyekben való széles körű állampolgári részvételt;*
- b) erősíti a település önfenntartó képességét, feltárja lehetőségeit és hasznosítja saját erőforrásait;*
- c) egyes közszolgáltatások igénybevételét - törvény felhatalmazása alapján - rendeletében feltételekhez kötheti.”*

(2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól 6. § a), b), c) pont)

Az önkormányzatok feladat- és hatásköreit a Möt. második fejezete tartalmazza. A helyi önkormányzatoknak vannak kötelező feladatai, de ezek mellé vállalhat egyéb feladatokat is saját forrásai terhére.

A különböző települési egységek egyéni sajátosságaiknak köszönhetően eltérő feladat- és hatáskörökkel rendelkeznek. A törvény által kötelezően megállapított feladat- és

hatáskörök kiszabásánál több szempontot is figyelembe kell venni, mint például a település nagyságát, vagy teherbíró képességét.

A helyi önkormányzatok szerveit és szereplőit a Mötv. harmadik fejezete, míg az önkormányzati gazdálkodást a negyedik fejezet részletezi.

Az önkormányzat gazdálkodásának alapja az éves önkormányzati költségvetés, hiszen az önkormányzat ezen keresztül tudja ellátni a kötelezően és önállóan vállalt kötelezettségeit. Az önkormányzat költségvetési rendelete elkülönítve tartalmazza a teljesítendő feladatok kiadásait és forrásait. Az önkormányzat saját maga választja meg a gazdálkodásának formáit, igazodva a pénzügyi keretekhez.

A helyi önkormányzat a feladatellátásához szükséges pénzeszközöket megteremtheti:

- saját bevételből,
- más, szintén gazdálkodó szervtől átvett bevételből,
- központi támogatásból. (Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény, 112. § (1) bek.)

A központi állami szervek és a helyi önkormányzatok kapcsolatát a Mötv. hetedik fejezete tárgyalja részletesen a helyi önkormányzatok törvényes működéséért felelős személyek feladataival egyetemben.

Ezek a személyek a köztársasági elnök, a helyi önkormányzatokért felelős miniszter és a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter.

3.1.3. Egyéb szabályozások

Az előzőekben felsoroltakon kívül még számos szabályozás van, az önkormányzatok gazdálkodására vonatkozóan (pl.: számviteli törvény, egyéb gazdálkodással összefüggő szabályozások). Megemlítendő a 368/2011. (XII. 31.) Kormányrendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról (továbbiakban: Ávr.), amely a költségvetési rendelet, illetve a bevételi és kiadási előirányzatokat tekintve tartalmaz előírásokat. Mindezek mellett az adott önkormányzat működéséhez kapcsolódnak belső szabályzatok is.

A tervezés során a következő költségvetési év feladatai, és a bevételi források az irányadók. A jogszabályok betartásáért a polgármester felel.

3.2. A költségvetési tervezés előkészítése

A kiadott költségvetési irányelvek és a központi költségvetésről szóló törvény-tervezet jelenti a költségvetés alapját. A költségvetést a hivatal gazdálkodási feladatokért felelős dolgozója készíti elő a jegyző irányításával, a képviselőtestületek által meghatározott keretszámok alapján.

A tervezési munka során az érvényben lévő jogszabályok és a képviselőtestületi döntések figyelembevételével, meg kell vizsgálni:

- az önkormányzat következő évre vonatkozó feladatait,
- állami finanszírozásban bekövetkezett változásokat,
- az önkormányzat bevételi forrásait.

A tervezés során vannak kiemelt feladatok, amelyek elvégzése szükséges:

- A költségvetés alapját adó mutatószámok felmérésének elkészítése a Magyar Államkincstár részéről rendelkezésre bocsátott adatlapok és útmutató alapján történik, meghatározott határidőre (ez elektronikusan készül a Magyar Államkincstár által üzemeltetett rendszerben).
- A Nemzetgazdasági Minisztérium által közzétett költségvetési irányelvekből a Polgármesteri Hivatal tájékoztatása, szakosztályi igények felmérése. A benyújtott igényeket felül kell vizsgálni, teljesíthetőség szempontjából, ha kell, testületi szintű egyeztetést kell kezdeményezni.
- Költségvetési szerv tervévi működéséhez a fenntartói költségvetési támogatás kidolgozása az előző év eredeti előirányzataiból kiindulva, az előző év tényleges változásainak és a tervévi várható változás figyelembevételével:
  - létszám csökkenésből eredő megtakarítás
  - létszámbővítés költség kihatása
  - áremelkedés
  - infláció hatása dologi kiadásokra stb.
- Az önkormányzat saját bevételeinek várható mértéke. Az önkormányzat dolgozóinak adatszolgáltatása során a beérkezett adatokat ellenőrizni kell, hogy a saját bevételek tervezett összegei összhangban vannak-e a megalapozást szolgáló helyi rendeletekkel.
- A mutatószám felmérés alapján az állami hozzájárulás várható összegének kiszámítása.

A költségvetés előkészítő munkái során minden egyes feladathoz felelős személy és határidő kerül meghatározásra.

3.3. A költségvetési tervezés folyamata

A tervezés a központi költségvetésben indul, ahol meghatározott alapadatok segítségével meghatározzák az állami hozzájárulás mértékét. Az első fontosabb mozzanat a központi költségvetési törvényjavaslat összeállítása, amelyben a költségvetési szervek nem vesznek részt közvetlenül. A fejezetet irányító szervekre hárul az alájuk tartozó költségvetési szervek költségvetési tervezési feladatainak irányítása, amely meghatározó a központi költségvetési szervek következő évi keretszámainak kialakulásában.

Ebben az időszakban a költségvetési szervek áttekintik a várható és a már ismert változásokat a költségvetési működésükben, ez jelenthet akár egy több éves pályázatban való részvételt, ami érinti a bevételi és a kiadási előirányzatokat is. Ilyen esetben a bevételeket és a hozzájuk kapcsolódó kiadási előirányzatokkal együtt kell tervezni, hogy a költségvetés a valós képet mutassa. Ebben a szakaszban a költségvetési szerveknek az új feladatokra való forrásigényeket is be kell nyújtaniuk megfelelő dokumentálás mellett.

A költségvetési törvényjavaslathoz minden évben szükség van különféle adatszolgáltatásokra, amelyek közül néhány előre nem meghatározható.

Miután a központi költségvetést elfogadták, a helyi önkormányzatoknak el kell készíteniük a saját költségvetési rendeletüket, majd ezután az elemi költségvetést. (Szamkó, 2015. p. 59.)

A Statisztikai szemle 2014. májusi számában az egyik tanulmány egy 2013. évi felmérés eredményeit tárgyalja, amely kérdőíves jellegű felmérés alapján az önkormányzatok tervezési szokásaira kérdezett rá, amelynek eredményei dolgozatom témájához kapcsolódnak.

A kutatást egy 64 darabból álló minta alapján végezték el. A mintában legnagyobb arányban községi és nagyközségi önkormányzatok szerepeltek, ez 37,5%-ot jelentett a teljes mintához képest. A vizsgálatban résztvevő önkormányzatokat négy kategóriába sorolták állományi létszámuk alapján.

A tanulmányt alátámasztotta primer (kérdőívek, mélyinterjúk), és szekunder kutatómunka is. A kutatás eredményei igen érdekes képet mutattak. Arra a kérdésre, hogy milyen célból is készítenek terveket, a válaszadó önkormányzatok 37%-a a törvényi kötelezettség teljesítését emelte ki, és csak 29%-uk készíti el saját érdekből is a terveket. Jelentősek

továbbá az egyéb külső hatások is, mint a felügyeleti szervek (16%), illetve az európai uniós kötelezettség említése (15%).

A kutatásban résztvevő önkormányzatok legnagyobb arányban tehát azért készítik el a terveket, mert a törvények értelmében kötelező. A motivációs tényezőket tekintve is elég nagy arányban, átlag 68%-ban állapítható meg a tervekészítési kötelezettség külső kényszerítő erejére való hivatkozás. (Sisa K., Dr. Veress A., 2014. pp. 447-458)

3.3.1. A költségvetési rendelet

A költségvetést a helyi önkormányzatok a költségvetési rendeletben állapítják meg. A képviselőtestület tájékoztatására a rendelet-tervezet előterjesztésekor különböző mérlegeket és kimutatásokat bocsátanak rendelkezésre (pl.: közvetett támogatásokat tartalmazó kimutatások). Ezekhez megfelelő szöveges indoklás is szükséges.

Az Áht. és az Ávr. nem tartalmaz külön konkrét szabályozásokat az intézményi tervezésre, így ez önkormányzatonként eltérő lehet.

A költségvetési rendeletnek vannak kötelező elemei, amelyeket az Áht. tartalmaz. A költségvetési rendelet-tervezetet úgy kell összeállítani, hogy az külön tartalmazza az alap-előirányzatokat és az előirányzat többletet. A rendelet-tervezet elkészítéséhez és indoklásához is egyaránt szükség van adatszolgáltatásra, mivel az önkormányzat hivatala ezen adatok ismeretében tud a valóságnak megfelelő rendelet-tervezetet alkotni.

3.3.2. Az elemi költségvetés

A költségvetési rendelet elfogadását követően az önkormányzatok elemi költségvetést készítenek. Az elemi költségvetés elkészítésekor a költségvetési szerveknek egységes tartalmi és formai követelményeknek kell eleget tenniük, ezek a követelmények megegyeznek a központi költségvetés esetében is. A kitöltendő űrlapokat az ún. KGR K11 rendszerben készítik el. Az elemi költségvetésben szereplő adatokat rovatokon kell feltüntetni, kizárólag közgazdasági osztályozás szerint. A rovatok jelölésében a „K” előjellel ellátottak valamilyen kiadást jelentenek, míg a „B” előjelesek bevételt. Az űrlapokon szereplő rovatok tartalma és sorrendje egységes. Az elemi költségvetést a fejezetet irányító szerv fogadja el február 28-ig. (Szamkó, 2015. pp. 60-64.)

Az elemi költségvetéshez kapcsolódó űrlapok bárki számára elérhetőek a Magyar Államkincstár honlapján. (<http://www.allamkincstar.gov.hu/hu/koltsegvetes-informaciok/2017-evi-elemi-koltsegvetes-es-eves-koltsegvetes-beszamolo-urlapjai/3726/>)

3.4. A terv jóváhagyása

Az elemi költségvetés jóváhagyása a fejezetet irányító szerv feladata. Az irányító szervnek kötelező ellenőriznie az elemi költségvetés átvételekor:

- a kinyomtatott nyomtatványok teljességét,
- az elemi költségvetés megfelelését a kötelező tartalmi és formai követelményeknek,
- illetve, hogy az elemi költségvetésben nincsenek-e számszerűségi és tartalmi eltérések.

A rendelet elfogadása után válik publikussá mindenki számára. (Szamkó, 2015. pp. 64.)

Az önkormányzat, ha a megadott határidőre nem rendelkezik elfogadott költségvetéssel, illetve előző évi zárszámadását nem készítette el, akkor, amíg nem pótolja mulasztását, a támogatások felfüggesztésre kerülnek.

A terv jóváhagyását követően lehetőség van a költségvetési előirányzatok évközi módosítására vagy átcsoportosítására, viszont minden alkalommal arra kell törekedni, hogy a bevételi illetve a kiadási előirányzatok egyensúlyban maradjanak. Tehát ha a bevételi előirányzatokat kívánják növelni, akkor a kiadási előirányzatokat is növelni kell.

Az előirányzat módosításra és átcsoportosításra használandó űrlapok a Magyar Államkincstár honlapjáról tölthetőek le. A módosításokat és átcsoportosításokat egységesen egy nyolc pozícióból álló számsorral kell ellátni, a nyomon követhetőség és megfelelő azonosíthatóság miatt.

(http://www.allamkincstar.gov.hu/files/Intézményeknek,%20fenntartóknak/Költségvetési%20gazdálkodás/módszertaniútmutató_2016_aláírt.pdf)

4. Bagod község rövid bemutatása

A település neve először egy 1247-ből származó feljegyzésben merült fel Wythenyed néven. A levéltári adatok szerint a XIV. század elején olvashatunk Alsó-, vagy más néven Egyházasbagodról, illetve Felső-Bagodról. A fellelhető feljegyzések szerint komoly harcok folytak a földért, ezt az örökösödési viták, illetve a birtokfoglalási jegyzőkönyvek is alátámasztják.

Bagodvitenyed és Bagod közös tanácsi székhely volt a 60-as évektől, majd a 80-as években ehhez még társközségként csatlakozott Kávás, Zalaboldogfa, Hagyárosbörönd és Boncodföldre.

A község négy falurész egyesítésével (Szentpál, Vitenyéd, Alsó- és Felsőbagod) a 70-es években nyerte el mai felépítését. A helyiek közül legtöbben eleinte Zalaegerszegen vállaltak munkát, majd később Bagodban gépállomás létesült – ez lett a későbbi Mezőgép – amely számos embernek biztosított munkalehetőséget. Bagod ebben az időben rendelkezik postával, vezetékes vízellátással, óvodával, takarékszövetkezeti fiókkal, illetve faluházzal.

A rendszerváltást követően megalakultak az önálló önkormányzatok a volt társközségekből. Az ezt követően létrejött körjegyzőség hamar megszűnt, így 1992-től kezdődően Bagod önálló polgármesteri hivatallal rendelkezett. A község 2001-ben vált ismét körjegyzőségi székhellyé.

A lakosságszám majdnem töretlenül emelkedett, amely az önkormányzat számára ösztönzést jelentett a további fejlesztéseket tekintve.

Bagod jó infrastruktúrával rendelkező község, ezért az önkormányzat legfontosabb feladata a jelenben és a múltban is egyaránt az építési telkek, az otthonteremtés biztosítása.

A 2015. januári önkormányzati adatok alapján, a lakosság száma 1310 fő volt. Véleményem szerint nem beszélhetünk elöregedő, elnéptelenedő faluról. Nagyon sok fiatal szívesen költözik ide, a város közelsége, a szép zalai dombok, és a kedvező klíma miatt. A község folyamatosan fejlődik, új víz közművel, csatornarendszerrel, antennarendszerrel is rendelkezik. (<http://bagod.hu/bagod-tortenete/>)

5. Bagod község önkormányzata, költségvetési tervezésének vizsgálata 2014-2016. években

A következőkben Bagod Község Önkormányzata költségvetési tervezését, és az ebben bekövetkezett változásokat kívánom vizsgálni.

A költségvetés elkészítését minden évben a mindenkori hatályos jogszabályok, így az Áht., a Möt., és az Ávr. ide vonatkozó rendelkezései határozzák meg.

A költségvetési rendelet hatálya Bagod Község Önkormányzata Képviselőtestülete mellett kiterjed annak bizottságaira, az Önkormányzatra és az Önkormányzat költségvetési szerveire is.

A következőkben az 1. táblázat adatai alapján az önkormányzat bevételi forrásait vizsgálom eredeti előirányzati szinten.

1. táblázat: **Bagod Község Önkormányzata bevételek eredeti előirányzata, 2014-2016.**

Megnevezés	2014. évi eredeti bevételi előirányzatok		2015. évi eredeti bevételi előirányzatok		2016. évi eredeti bevételi előirányzatok	
	Ezer Ft	%	Ezer Ft	%	Ezer Ft	%
I. Működési bevételek	33 843	16,2	29 910	7,1	38 470	22,9
II. Kapott támogatások	88 782	42,6	100 881	23,8	98 081	58,4
III. Felhalmozási bevételek	3 500	1,7	10 000	2,4	0	0
IV. Támogatásértékű bevételek	72 785	34,9	266 665	62,9	14 719	8,8
V. Véglegesen átvett pénzeszközök	160	0,1	160	0,04	100	0,1
VI. Támogatási kölcsönök visszatérülése	3 240	1,6	0	0	0	0
VII. Hiány összege/Hitelfelvétel	0	0	0	0	0	0
VIII. Pénzforgalom nélküli bevételek	6 000	2,9	16 000	3,8	16 600	9,9
Összesen	208 310	100	423 616	100	167 970	100

Forrás: Bagod község Önkormányzata Képviselőtestületének költségvetési rendelete, 2014-2016.

Saját szerkesztés

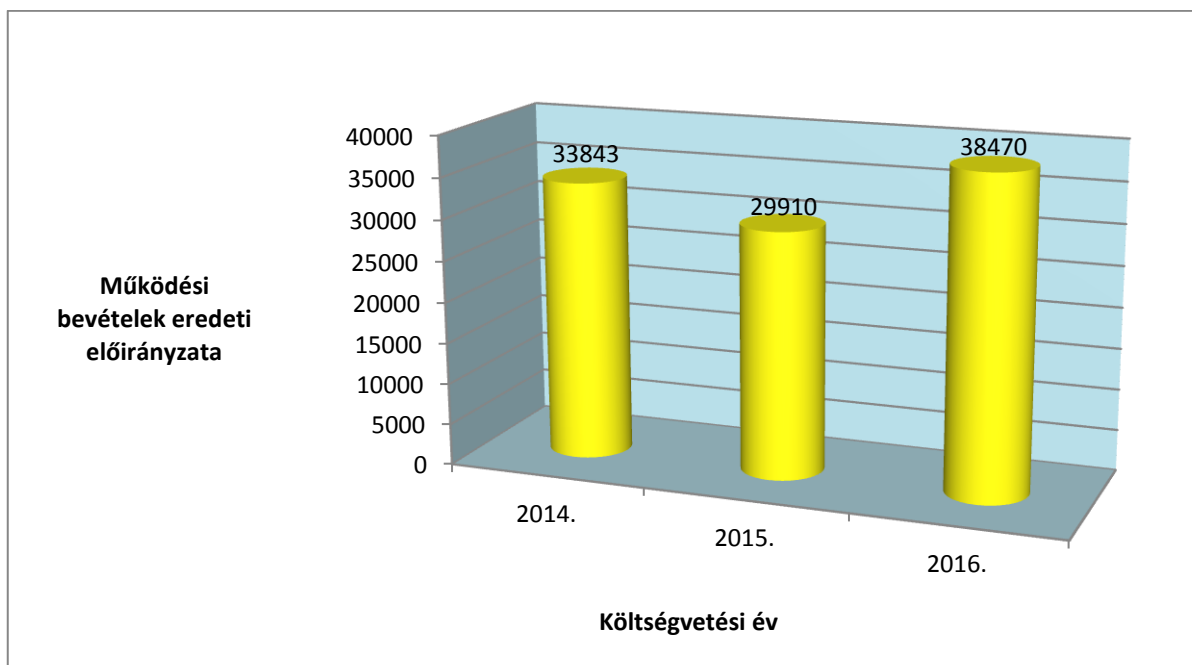
Az 1. táblázat adatai alapján a tervezést tekintve a 2015. év kiemelkedőnek mondható. Ennek egyik oka a **támogatásértékű bevételek** „megugrása”, amely igen magas, közel 63%-ot tesz ki a teljes tervezett bevételhez képest. Ennek oka az Iskola energetikai pályázat, illetve a kerékpárút építés támogatása, amelyek összességében csaknem 80%-ot (210 000 ezer Ft) tesznek ki a **támogatásértékű bevételeken** belül.

Az egyes bevételi elemeket tekintve a legnagyobb arányt minden évben megfigyelhetően a **kapott támogatások**, illetve a **támogatásértékű bevételek** képzik. Ebből is megállapítható, hogy az Önkormányzat előszeretettel vesz igénybe különböző pályázati lehetőségeket, amelyek elnyerése nagyban hozzájárul bevételei növeléséhez. A vizsgált három év során, a korábbi évek tapasztalatainak köszönhetően nem terveztek hitelfelvételt.

A működési bevételek eredeti előirányzatait a 3. ábra szemlélteti.

3. ábra: **Bagod Község Önkormányzata működési bevételek eredeti előirányzata, 2014-2016.**

(Adatok: Ezer Ft-ban)

Az Önkormányzat **működési bevételei** a *közhatalmi bevételekből* és *működési bevételekből* állnak össze. A *közhatalmi bevételekhez*, az iparüzési adó, a gépjárműadó, a talajterhelési díj, a pótlékok és a bírságok, illetve az egyéb közhatalmi bevételek tartoznak. A *működési bevételek* a különböző szolgáltatások és közvetített szolgáltatások ellenértékéből, kiszámlázott ÁFA-ból, és kamatbevételekből állnak össze.

A *működési bevételek* eredeti előirányzata 2016-ban volt a legmagasabb, 38 470 ezer Ft. Ennek oka, hogy a *közhatalmi bevételek* tervezett összege ebben az évben 89,2%-a volt, ebből az iparüzési adók 81,6%-ot tettek ki, ami a legnagyobb részarány a vizsgált évek során. Az emelkedés oka, hogy a község területén új vállalkozások jöttek létre, illetve telepedtek le, ami egyértelműen jó hatással volt a község helyi adó bevételeire.

Az Óvoda működtetésére, és az egyéb ellátására fordítandó összegeket a 2. táblázat tartalmazza.

2. táblázat: **Bagod Község Önkormányzata gyermekek ellátására fordított eredeti előirányzatai, 2014-2016.**

Adatok: Ezer Forintban

Megnevezés/ Év	2014. évi eredeti előirányzat	Változás (%)	2015. évi eredeti előirányzat	Változás (%)	2016. évi eredeti előirányzat	Változás (%)
Óvodai működés támogatása	28 487	-	29 972	105,2	28 917	96,5
Gyermekétkeztetés támogatása	8 875	-	15 172	170,9	19 477	128,4
Bölcsőde támogatás	4 941	-	4 447	90	4 447	-
Összesen	42 303	-	49 591	117,2	52 841	106,5

Forrás: Bagod község Önkormányzata Képviselőtestületének költségvetési rendelete, 2014-2016.

Saját szerkesztés

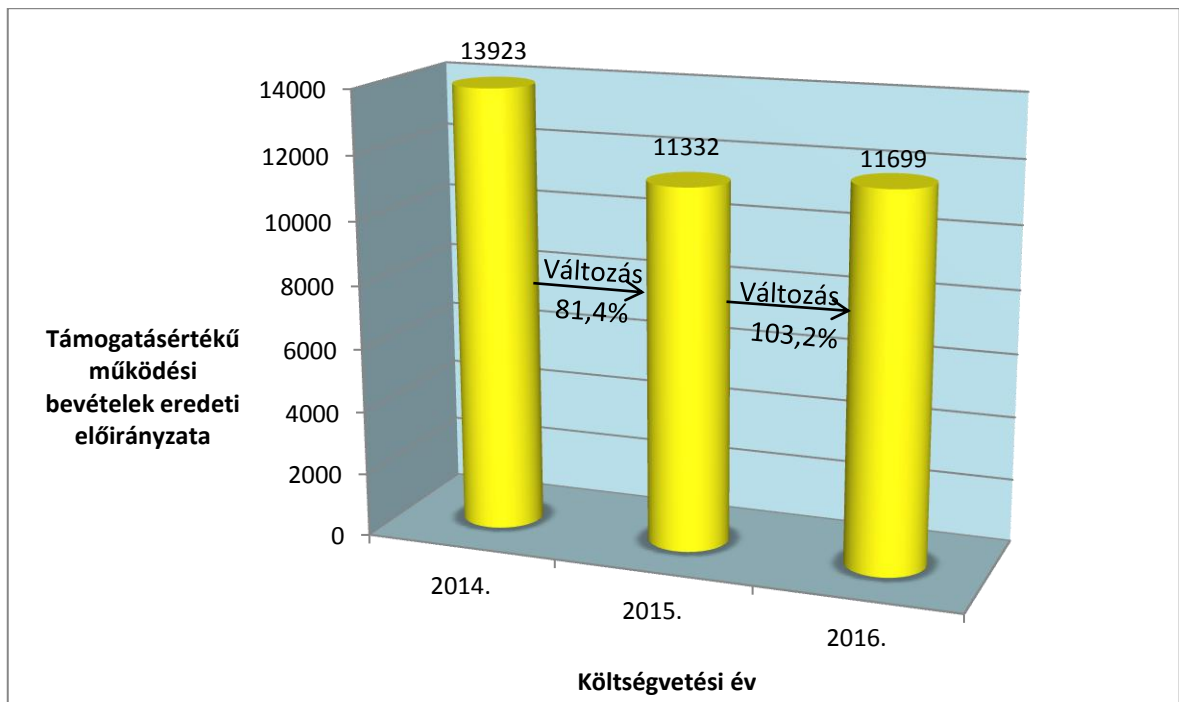
A 2. táblázat adatai alapján megállapítható, hogy a gyermekek ellátása fordítandó támogatások az évek során egyre növekedtek. Ennek oka, hogy egyre több a nagycsaládos, illetve a hátrányos helyzetű gyermek, akik a közétkeztetésben kedvezményt élveznek.

Az Óvoda működtetésére szánt összegekben a 2014-es és a 2016-os évet tekintve nem tapasztalható jelentős eltérés, csupán 1,5%-os emelkedés figyelhető meg 2016-ban a 2014. évhez képest. 2015-ben azért növekedett a tervezett összeg, mert ekkor kezdődtek el az Óvoda felújítási munkálatai, amelyek 2016-ban fejeződtek be.

A támogatásértékű működési bevételek eredeti előirányzatait és változásait a 4. ábra szemlélteti.

4. ábra: **Bagod Község Önkormányzata támogatásértékű működési bevételek eredeti előirányzata, 2014-2016.**

(Adatok: Ezer Ft-ban)

Támogatásértékű bevételek minősülnek az *Áht-n belülről kapott működési és felhalmozási célú bevételek*.

A *működési célú bevételek* eredeti előirányzatainak esetében nem tapasztalható nagymértékű változás a vizsgált évek során. A legmagasabb tervezett érték 2014-ben volt. 2015-ben az eredeti előirányzat 18,6%-kal csökkent az előző évhez képest, 2016-ban pedig 3,2%-kal nőtt 2015-höz képest, azonban a 2014-es adathoz így is 16%-kal elmaradt. Ennek oka, hogy a közfoglalkoztatásra fordított eredeti előirányzat 2014-ben volt a legmagasabb (7 800 ezer Ft), a másik két évben megegyezett (5 500 ezer Ft).

A támogatásértékű bevételek másik része a *felhalmozási célú bevételeket* jelenti. Ezek a bevételek különböző pályázati forrásokból várhatóak, hogy adódnak.

Bagod község megvalósult pályázatait vizsgálva megállapítottam, hogy az Önkormányzat vezetése folyamatosan figyelemmel kíséri azokat a lehetőséget, amelyek a lakókörnyezetet modernebbé, korszerűbbé, környezettudatosabbá, élhetőbbé teszik. Bagod község gyakran és sikerrel vesz részt, a Környezet és Energia Operatív Program Pályázatokon (továbbiakban: KEOP).

Az Önkormányzat megvalósult beruházásai vizsgálatának főbb megállapításait az egyes évek vonatkozásában teszem meg.

2014-2015. év

1. Bagod község önkormányzati épületeit megújuló energiaforrásokkal látták el. Ezzel a felújítással, az általános iskola, az iskolai konyha, az egészségház és az Önkormányzati Hivatal épületeinek villamos energia ellátását tudják biztosítani, évi 2 200 000 Ft értékben. Ezen a KEOP pályázaton 100 %-os támogatást kapott az Önkormányzat (40 554 ezer Ft). A projektet 2015. év májusában fejezték be.
2. Bagodot Teskánddal összekötő kerékpárút építése. Ez a KEOP-os pályázat szintén 100%-os támogatású volt (105 808 ezer Ft). A kerékpárutat 2015. év júniusában adták át, ennek köszönhetően Zalaegerszeg biztonságosan megközelíthetővé vált Teskándon keresztül kerékpárral. A természet és a sportok szerelmesei az új úton, Teskánd – Bagod – Zalaszentgyörgy – Zalacséb – Zalalövő útvonalon kerékpározhatnak.
3. Bagod Ady utca térköves járda építése, amely 2015. év augusztusában fejeződött be (20 000 ezer Ft), amelyet vissza nem térítendő állami támogatás keretében kapott az Önkormányzat, annak elismeréséül, hogy az elmúlt 25 évben semmiféle adósságot nem halmozott fel.
4. Ivóvízminőség-javítása és vízellátás fejlesztése fejeződött be 2015. év szeptemberében. Ezen a KEOP-os pályázaton 89,17 %-os támogatás érkezett (3 807 440 ezer Ft). A cél az volt, hogy a vízminőség paraméterei javuljanak, az uniós szabályoknak megfelelőek legyenek. Új tisztítási technológia került kiépítésre a megújult, közel 230 kilométernyi vízvezeték csatornához.

2016. év

1. A Bagodi Fekete István Általános Iskola tornateremének és konyhájának épületeit korszerűsítették, ami szintén KEOP-os pályázat volt 100 %-os támogatottsággal (120 191 ezer Ft). Közel 60 éve nem került felújításra az iskola épülete. A felújítás során közel 4 000 négyzetméter falfelület került szigetelésre, több mint 140 új nyílászáró került beépítésre.

2. A Micimackó Bölcsőde és a Bagodi Napsugár Óvoda fejlesztését 2016-ban fejezték be, ezt az Önkormányzat saját költségvetéséből finanszírozta 2 400 ezer Ft értékben. Itt belsőfestés, kerítésfestés, lábazati felújítás, 3 helyiség padlózatának cseréje valósult meg.
3. A településrendezés keretében több mint 2 000 köbméter föld megmozgatására volt szükség, – ugyancsak 2016-ban – hogy a falu esztétikusabb képet kapjon. A beruházás összértéke 2 200 ezer Ft volt.
4. Az általános iskola épületének csapadékvíz elvezetése is megvalósult önkormányzati beruházás keretében (4 200 ezer Ft). Ez a beruházás a korábban felújított épületek állagmegóvását szolgálta. (<http://bagod.hu/onkormanyzati-ugyek/palyazatok-projektek/>)

A következőekben az Önkormányzat kiadásaira térnek ki összefoglalóan.

3. táblázat: **Bagod Önkormányzata kiadásainak eredeti előirányzata, 2014-2016.**

Megnevezés	2014. évi kiadások eredeti előirányzata		2015. évi kiadások eredeti előirányzata		2016. évi kiadások eredeti előirányzata	
	Ezer Ft	%	Ezer Ft	%	Ezer Ft	%
I. Működési költségvetés	134 210	64,4	145 958	34,4	152 131	90,6
II. Felhalmozási költségvetés	73 400	35,2	276 258	65,2	13 180	7,8
III. Hitelek és kölcsönök kiadása	0	0	0	0	0	0
IV. Pénzforgalom nélküli kiadások	700	0,3	1400	0,3	2 659	1,6
Összesen	208 310	100	423 616	100	167 970	100

Forrás: Bagod község Önkormányzata Képviselőtestületének költségvetési rendelete, 2014-2016.

Saját szerkesztés

A 3. táblázat alapján az Önkormányzat eredeti kiadási előirányzataiban a **működési** és a **felhalmozási kiadások** szerepelnek meghatározóan, a **pénzforgalom nélküli kiadások** értéke elenyésző, ezek a kiadások a *képviselői keretből* és az *általános tartalékból* állnak össze.

Megfigyelhető, hogy a **működési költségvetés** aránya minden évben magasabb, mint a **felhalmozási költségvetés** aránya, azonban ez 2015-ben megfordult. Ennek oka, hogy ebben az évben számos *fejlesztés* és *felújítás* valósult meg, amelyek tervezhetően is

jelentősen nagyobb kiadást jelentettek, mint a másik két évben felmerült fejlesztési és felújítási kiadások.

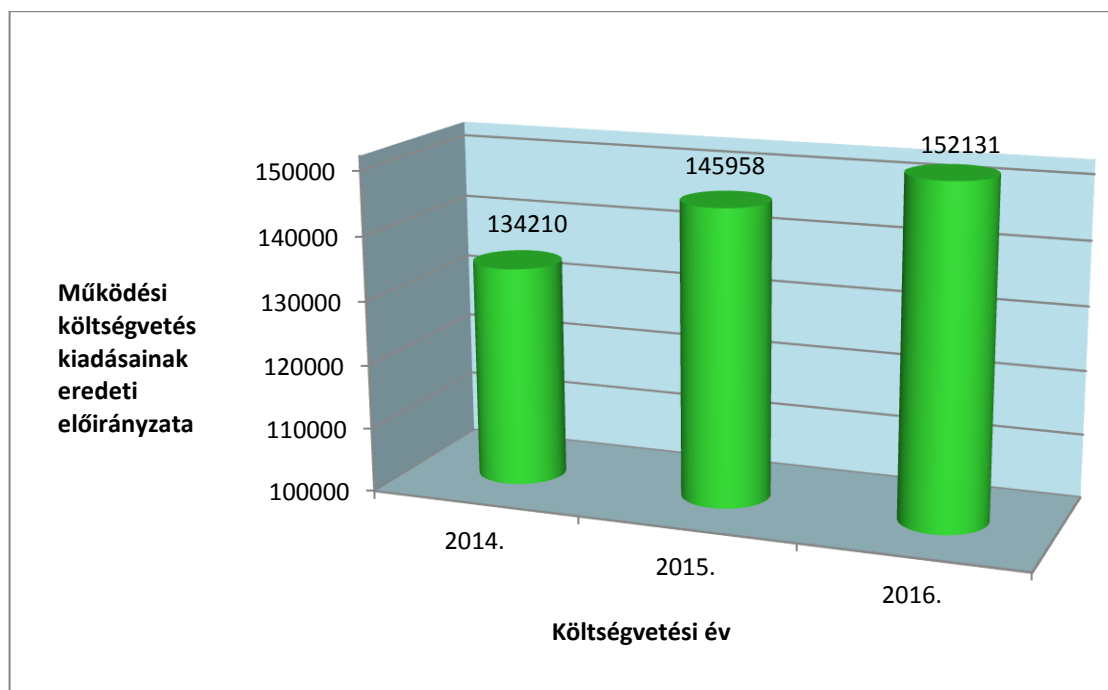
A különböző pályázatokból befolyt összegeket (KEOP, Iskola energetikai pályázat) önkormányzati részről a felújítási források egészítik ki.

Határozottan pozitívként könyvelhető el, hogy a vizsgált években az Önkormányzat egyáltalán nem tervezett **hitelfelvételt**.

A működési költségvetés eredeti előirányzatainak alakulását az 5. ábra szemlélteti.

5. ábra: **Bagod Község Önkormányzata működési költségvetés kiadásainak eredeti előirányzata, 2014-2016.**

(Adatok: Ezer Ft-ban)

Az Önkormányzat **működési költségvetése** számos elemből áll össze, így nem egyszerű megállapítani az 5. ábrán látható éves emelkedések pontos okát. Ehhez meg kell vizsgálni az elemeket külön-külön, amelyet az 1. melléklet tartalmaz.

Az 1. melléklet alapján 2014-es évhez képest emelkedés tapasztalható 2015-ben és 2016-ban is a **működési költségvetés**en belül a *személyi juttatások* tekintetében, azonban ez nem jelentős mértékű, így 2014-hez képest 2015-ben 1,5%-os, míg 2016-ban 2015-höz képest 4,3%-os növekedés tapasztalható. Nöttek továbbá a *dologi és egyéb folyó kiadások* (2015-ben 14,2%-kal, 2016-ban 10,6%-kal), illetve nőtt a *felügyelet alá tartozó intézmény finanszírozási összege is*.

A 2015. évben a *munkaadót terhelő járulékok* és az *ellátottak pénzbeni juttatásaiban* figyelhető meg csökkenés. Ennek az évnek az érdekessége az *Áht-n belüli működési célú támogatások* majdnem három és félszeres tervezett emelkedése volt, amelynek oka a *2014. évi finanszírozási hátralék* felmerülése, amely 1 997 ezer Ft volt, ezen kívül a *szociális feladatok ellátása (Zalalövő)* is jelentős emelkedést mutat, hiszen 2014-ben erre a célra 386 ezer Ft-ot terveztek, 2015-ben pedig ennek a közel háromszorosát (1 721 ezer Ft). Összességében az *Áht-n belüli működési célú támogatások* nagymértékű növekedése elősegítette a teljes **működési költségvetés** 8,8%-os emelkedését.

A 2016. évben összességében emelkedés tapasztalható az egyes elemeket tekintve. Az *Áht-n belüli működési célú támogatások* tervezett összege csökkent 56,3%-kal, mert ebben az évben nem terveztek finanszírozási hátralékot.

Mivel az előzőekben említett tervezett támogatásokat kivéve minden elem esetében növekedés figyelhető meg az előző évhez képest, ezért összességében is 2015-ről 2016-ra a **működési költségvetés** 4,2%-kal emelkedett.

A három év *személyi juttatásait* vizsgálva megállapítható, hogy az összeg emelkedése a minimálbér, és a garantált bérminimum évenkénti emelkedésével indokolható.

A minimálbér összege

2014.01.01-2014.12.31.	101.500,-Ft
2015.01.01-2015.12.31.	105.000,-Ft
2016.01.01-2016.12.31.	111.000,-Ft

Forrás:https://www.nav.gov.hu/nav/ado/jarulek/Minimalber__garantalt_berminimum.html

A garantált bérminimum összege

2014.01.01-2014.12.31.	118.000,-Ft
2015.01.01-2015.12.31.	122.000,-Ft
2016.01.01-2016.12.31.	129.000,-Ft

Forrás:https://www.nav.gov.hu/nav/ado/jarulek/Minimalber__garantalt_berminimum.html

Nagyobb mértékű emelkedés a *személyi juttatások* terén azért nem tapasztalható, mert a dolgozók létszáma a három év alatt nem változott számottevően. A fizikai és szellemi dolgozók aránya minden évben megegyezett. Ez azért érdekes, mert a fizikai dolgozók minimálbért, míg a szellemi dolgozók garantált bérminimumot kapnak.

6. Bagod község önkormányzati gazdálkodásának vizsgálata a 2014-2016. években

A következőkben szeretném megvizsgálni Bagod község gazdálkodását. A számításokhoz a költségvetési évek után elfogadott zárszámadások adatait használom fel. Számításaim során mindig az előző évhez viszonyítok, tehát láncviszonyszámok segítségével elemzek.

A következőkben a 4. táblázat adatai alapján az önkormányzati bevételek teljesítésének változásait vizsgálom.

4. táblázat: **Bagod Község Önkormányzata bevételek teljesítése, 2014-2016.**

Megnevezés	2014.		2015.		2016.	
	Teljesítés (Ezer Ft)	Változás mértéke (%)	Teljesítés (Ezer Ft)	Változás mértéke (%)	Teljesítés (Ezer Ft)	Változás mértéke (%)
Működési bevételek	156 124	-	165 802	106,2	164 035	98,9
Felhalmozási bevételek	79 761	-	267 207	335	22 935	8,6
<i>Költségvetési bevételek összesen</i>	235 885	-	433 009	183,6	186 970	43,2
Finanszírozási bevételek	17 416	-	25 321	145,4	30 423	120,2
Bevételek teljesítése összesen	253 301	-	458 330	180,9	217 393	47,4

Forrás: Bagod község Önkormányzata Képviselőtestületének önkormányzati rendeletei a költségvetések zárszámadásairól, 2014-2016.

Saját szerkesztés

A 4. táblázat alapján is jól látható, hogy a 2015. év kiemelkedő volt az Önkormányzat számára a bevételek tekintetében (458 330 ezer Ft) ekkor volt a legmagasabb a vizsgált évek során, 2014-hez képest több mint 180%-kal, 2016-hoz képest pedig 1,07%-kal volt alacsonyabb. Ennek legfőbb oka a számos elnyert pályázat, amelyeknek köszönhetően a beruházási és felújítási munkálatok megvalósultak 2015-ben, ahogy az előzőekben is jeleztem.

Egy növekvő, majd csökkenő tendencia figyelhető meg kivétel nélkül mind a működési, mind a felhalmozási, illetve a finanszírozási bevételek esetén is.

A működési bevételek esetében látható a legkisebb változás, ennek oka, hogy a működéshez kapcsolódó jogcímeik és a finanszírozásuk nem változott jelentősen.

Az 5. táblázat mutatja meg a teljesített önkormányzati kiadások alakulását.

5. táblázat: **Bagod Község Önkormányzata kiadások teljesítése, 2014-2016.**

Megnevezés	2014.		2015.		2016.	
	Teljesítés (Ezer Ft)	Változás (%)	Teljesítés (Ezer Ft)	Változás (%)	Teljesítés (Ezer Ft)	Változás (%)
Működési költségvetés kiadásai	167 975	-	158 648	94,4	74 358	46,9
Felhalmozási költségvetés kiadásai	43 505	-	269 402	619,2	12 328	4,6
<i>Költségvetési kiadások összesen</i>	<i>211 480</i>	-	<i>428 050</i>	202,4	86 686	20,2
Finanszírozási kiadások	20 000	-	3 375	16,9	81 490	2414,5
<i>Kiadások összesen</i>	<i>231 480</i>	-	<i>431 425</i>	186,4	<i>168 176</i>	39

Forrás: Bagod község Önkormányzata Képviselőtestületének önkormányzati rendeletei a költségvetések zárszámadásairól, 2014-2016.

Saját szerkesztés

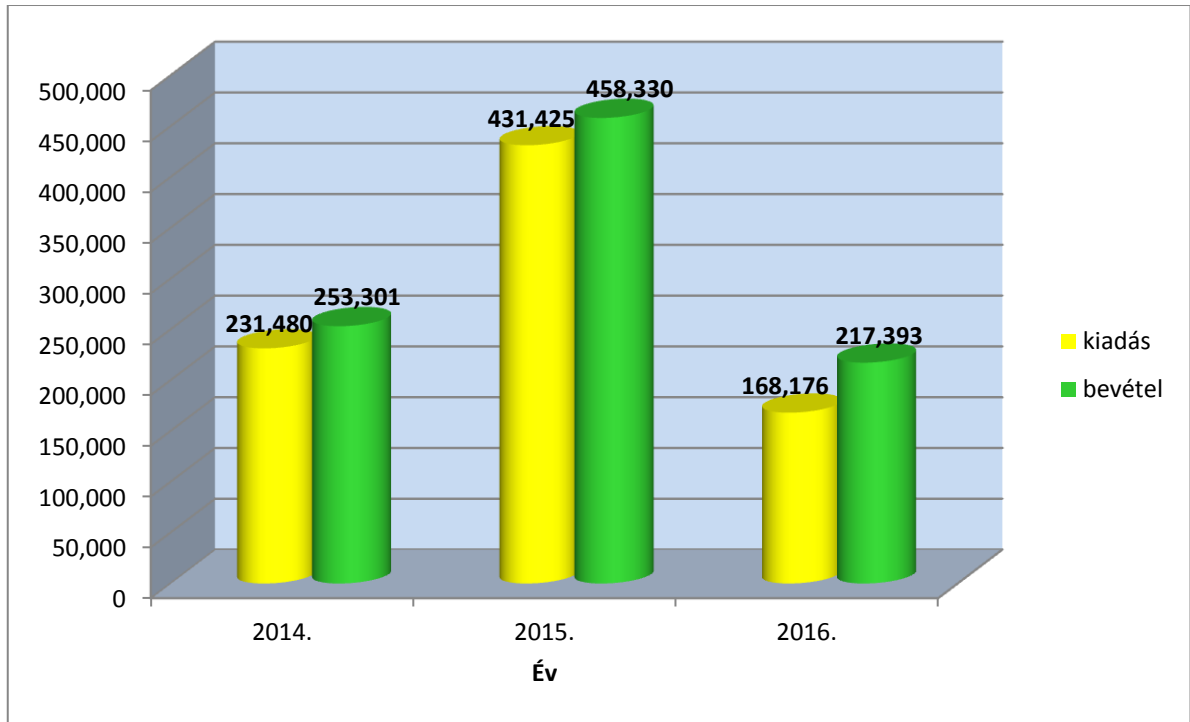
A 2014-2016. évek kiadásainak változásait az 5. táblázat mutatja meg. Az adatok alapján megállapítható, hogy a 2015. évben jelentősen megnöttek a kiadások, 2014. évhez képest 86,4%-kal. 2016-ban pedig 2015-höz képest egy 61%-os csökkenés jelentkezett.

A kiadások ilyen nagymértékű változását a felújítási munkálatok okozta kiadások jelentik, amelyek 2014-ben és 2016-ban már nem voltak jelen olyan jelentős mértékben, mint 2015-ben.

A teljesített bevételek és kiadások alakulását a 6. ábra mutatja meg.

6. ábra: Bagod Község Önkormányzata teljesített bevételek és kiadások alakulása, 2014-2016.

(Adatok: Ezer Ft-ban)

Forrás: Bagod község Önkormányzata Képviselőtestületének önkormányzati rendeletei a költségvetések zárszámadásairól, 2014-2016.

Saját szerkesztés

A 6. ábra alapján látható, hogy a bevételek aránya minden évben magasabb volt, mint a kiadások aránya. Ez határozottan pozitívként könyvelhető el az Önkormányzat gazdálkodási tevékenységét tekintve. Ez is alátámasztja, hogy az Önkormányzat képes megfelelően gazdálkodni az erőforrásaival. Ezen kívül a bevételek és a kiadások az egyes évek során arányosak voltak egymással, nincs köztük jelentős különbség.

A 2015. évben a pályázati forrásoknak köszönhetően emelkedtek meg a bevételek nagyobb mértékben, de ezzel szemben a kiadások is nőttek, ami szintén a különböző beruházásoknak és fejlesztéseknek tudható be.

Meglátásom szerint minden önkormányzat gazdálkodásának hasonlónak kellene lennie, megtartva az egyensúlyt a bevételek és a kiadások között, illetve önmagához mérten megfelelően kihasználni a lehetőségeket a fejlesztésekre. Ezt Bagod község a vizsgált évek során teljesítette is.

7. Összefoglalás

Dolgozatomban Bagod Község Önkormányzata költségvetésének tervezését és gazdálkodását vizsgáltam a 2014-2016. években. Témaválasztásomat leginkább az érdeklődés motiválta, az, hogy megismerhessem lakóhelyem pénzügyi helyzetét, betekintést nyerhessek a hivatali életbe.

A vizsgálatban alapul szolgáltak az egyes évek költségvetési, zárszámadási rendeletei.

A helyi önkormányzatok az államháztartás rendszerébe, ezen belül is az önkormányzati alrendszerbe tartoznak. Az önkormányzatok a központi szinttel együttműködve látják el feladataikat, ezért is létfontosságú a közöttük levő kiegyensúlyozott kapcsolat.

Az önkormányzatok gazdálkodásának alapját az éves költségvetés adja, amely során megtervezésre kerülnek a bevételi és kiadási előirányzatok. A költségvetés megmutatja az önkormányzat bevételeinek, kiadásainak alakulását, hiteleket, pályázati forrásokat az Áht. által meghatározott módon. A költségvetést a képviselőtestület fogadja el. Az önkormányzat ez alapján dolgozik, gazdálkodik egy évig. Az előirányzatok teljesítését a költségvetési évet követő évben elkészített zárszámadás mutatja meg.

A költségvetés elkészítését az önkormányzatok esetében az Áht., a Mötv. és az Ávr. szabályozza, így dolgozatomban is lényegesnek tartottam a jogszabályi keretek megismerését.

A három év költségvetéseit, beszámolóit vizsgálva megállapítottam, hogy jelentős hányadot képviselnek a különböző pályázati források. Az elmúlt évek során számos fejlesztési és felújítási munkát valósulhatott meg a pályázatoknak köszönhetően, sokukhoz pedig az Önkormányzat 100%-os támogatottságot nyert. Mivel ezek a lakosság által is jól érzékelhető dolgok (pl.: kerékpárút megépülése, óvoda és iskola felújítása) ezért a lakosság is azt érezheti, hogy Bagod egy olyan hely, ahol egyszerűen jó élni. Ezt az érzést erősítik a különböző programok is, amelyek minden korosztály számára kínálnak szórakozási lehetőséget.

Az Önkormányzat bevételi körébe tartoznak a helyi adókból származó bevételek, amelyek az évek során egyre nőttek. Ennek oka, hogy egyre több vállalkozás alakult vagy telepedett le a község területén, ami szintén jó hatással volt az Önkormányzat pénzügyi helyzetére.

Egyre több fiatal család költözik ide, emiatt a gyermekek száma is megnőtt az óvodában és az általános iskolában. Egyre több a hátrányos helyzetű, illetve a nagycsaládos gyermek,

így a rájuk fordított étkezési támogatások összege 2015. évben 70,9%-kal, majd 2016-ban még további 28,4%-kal nőtt.

Az Önkormányzat kiadásait tekintve megfigyelhető, hogy a 2015. év teljesítése jóval nagyobb a másik két év kiadásánál. Ennek oka egyértelműen a fejlesztésre fordított kiadások növekedése volt. Ebben az évben kezdődött vagy fejeződött be a legtöbb felújítási munkálat is.

A személyi juttatásokra fordított összegek a minimálbér növekedésével nem változtak jelentős mértékben, mivel az állományi létszám mindhárom évben csaknem azonos volt, így az ehhez kapcsolódó kiadások növekedése nem volt számottevő.

Az interneten 2011. évben 100-as TOP listát állítottak össze az eladósodott településekről, ahol 36 helyet kis települések foglaltak el. (<http://valasz.hu/uzlet/top-100-40498/>)

Bagod község azonban távol áll az adósságtól, hiszen a vizsgált három év során a község egyáltalán nem vett fel hitelt, és nem is terveztek hitelfelvételt. 2015-ben pedig az államtól egy 20 000 ezer Ft, vissza nem térítendő támogatást kapott annak jutalmaként, hogy a község nem halmozott fel semmilyen adósságot az elmúlt 25 évben. A kapott támogatásból az Ady utca térköves járdaépítése valósult meg. Ez is azt támasztja alá, hogy a község képes megfelelően gazdálkodni a rendelkezésére álló pénzeszközökkel, illetve okosan használja ki a pályázati lehetőségeket is.

A mai gazdasági viszonyok között elmondható, hogy egy fejlődő, erőforrásaival jól gazdálkodó községről beszélünk.

Gyakorlatom során egy jól szervezett, fiatalos, rugalmas csapat tagja lehettem, az itt tapasztalt munkamentális a későbbi munkáim során is úgy érzem hasznomra lesz. Értékes tapasztalatokkal gazdagodtam, mivel betekintést nyerhettem a hivatali ügyintézés gyakorlatába is, amelyet eddig csak ügyfélként ismerhettem.

8. Irodalomjegyzék

Szakirodalom:

1. **FOGARASI** József (és mások): A helyi önkormányzatok, 2010. októberi utánnomás, Budapest: HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft. ISBN 978 963 258 079 1
2. **SZAMKÓ** Józsefné: Költségvetési szervek gazdálkodása és pénzügyei, 2. átdolgozott kiadás, Budapest: Wolters Kluwer Kft., 2015. ISBN: 978 963 295 470 7
3. **SISA** Krisztina, Dr. Veress Attila (2014. május): Felmérés a települési önkormányzatok tervezési módszereiről, *In: Statisztikai szemle*, 92. évf., 5. sz.
4. **NEMZETI** Közszolgálati Egyetem, Közigazgatási Szakvizsga/ Jegyzet, Budapest: Nemzeti Közszolgálati és Tankönyv Kiadó Zrt., 2014. ISBN: 978 -615-5344-00-8

Elektronikus források:

5. **DR. ERDŐS** Éva: Önkormányzati pénzügyek, az önkormányzatok gazdálkodási rendszere, Elektronikus képzési és távoktatási anyag, Budapest: Nemzeti Közszolgálati Egyetem Vezető- és Továbbképzési Intézet, 2014. *Letöltés: 2017.02.21.*
6. <http://qbc.webcreators.hu/fr/node/732> *Letöltés: 2017.04.28.*
7. http://www.allamkincstar.gov.hu/files/Intezmenyeknek,%20fenntartoknak/Koltszvetesi%20gazdalkodas/modszeraniutmutato_2016_alairt.pdf *Letöltés: 2017.05.01.*
8. <http://www.allamkincstar.gov.hu/hu/koltsegtvetesi-informaciok/2017-evi-elemi-koltsegtvetes-es-eves-koltsegtvetesi-beszamolo-urlapjai/3726/> *Letöltés: 2017.03.28.*
9. <http://bagod.hu/bagod-tortenete/> *Letöltés: 2017.04.17.*
10. <http://bagod.hu/onkormanyzati-ugyek/palyazatok-projektek/> *Letöltés: 2017.05.06.*
11. https://www.nav.gov.hu/nav/ado/jarulek/Minimalber__garantalt_berminimum.html *Letöltés: 2017.05.07.*
12. <http://valasz.hu/uzlet/top-100-40498/> *Letöltés: 2017.04.09.*

Jogszabályok:

13. 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról
14. 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól

Egyéb források:

15. Bagod község Önkormányzata Képviselőtestületének költségvetési rendelete, 2014.
16. Bagod község Önkormányzata Képviselőtestületének költségvetési rendelete, 2015.
17. Bagod község Önkormányzata Képviselőtestületének költségvetési rendelete, 2016.
18. Bagod község Önkormányzata Képviselőtestületének önkormányzati rendelete a 2014. évi költségvetés zárszámadásáról
19. Bagod község Önkormányzata Képviselőtestületének önkormányzati rendelete a 2015. évi költségvetés zárszámadásáról
20. Bagod község Önkormányzata Képviselőtestületének önkormányzati rendelete a 2016. évi költségvetés zárszámadásáról

9. Mellékletek

1. melléklet: Bagod Község Önkormányzata működési költségvetés elemeinek eredeti előirányzatai, 2014-2016.

Megnevezés/ Év	2014. évi eredeti előirányzat	Változás mértéke	2015. évi eredeti előirányzat	Változás mértéke	2016. évi eredeti előirányzat	Változás mértéke
	Ezer Ft	%	Ezer Ft	%	Ezer Ft	%
Személyi juttatások	18 363	-	18 632	101,5	19 442	104,3
Munkaadót terhelő járulékok	4 279	-	3 930	91,8	4 550	115,8
Dologi és egyéb folyó kiadások	28 710	-	32 800	114,2	36 100	110,1
Ellátottak pénzbeli juttatásai	8 770	-	7 350	83,8	7 900	107,5
Felügyelet alá tartozó intézmény finanszírozása	71 080	-	76 353	107,4	79 658	104,3
Működési célú támogatás Áht-n belül	1 436	-	5 010	348,9%	2 190	43,7
Működési célú támogatás Áht-n kívülre	1 572	-	1 883	119,8	2 291	121,7
Összesen	134 210	-	145 958	108,8	152 131	104,2

Forrás: Bagod község Önkormányzata Képviselőtestületének költségvetési rendelete 2014-2016. években, Saját szerkesztés

10. Ábrák és táblázatok jegyzéke

Ábrák:

1. A magyar államháztartás rendszere az államháztartási törvény alapján	4
2. Az önkormányzatok feladatai a törvényi szabályozások alapján	8
3. Bagod Község Önkormányzata működési bevételek eredeti előirányzata, 2014-2016.	18
4. Bagod Község Önkormányzata támogatásértékű működési bevételek eredeti előirányzata, 2014-2016.	20
5. Bagod Község Önkormányzata működési költségvetés kiadásainak eredeti előirányzata, 2014-2016.	23
6. Bagod Község Önkormányzata teljesített bevételek és kiadások alakulása, 2014-2016	27

Táblázatok:

1. Bagod Község Önkormányzata bevételek eredeti előirányzata, 2014-2016.	17
2. Bagod Község Önkormányzata gyermekek ellátására fordított eredeti előirányzata, 2014-2016.	19
3. Bagod Község Önkormányzata kiadásainak eredeti előirányzata	22
4. Bagod Község Önkormányzata bevételek teljesítése, 2014-2016.	25
5. Bagod Község Önkormányzata kiadások teljesítése, 2014-2016.	26

BGE

BUDAPESTI GAZDASÁGI EGYETEM
ALKALMAZOTT TUDOMÁNYOK EGYETEME

GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGRSZEG

SZERZŐI NYILATKOZAT

Alulírott, Ágh Viktória büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a záródolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei.

A záródolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam.

Ezen záródolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerezés során.

Zalaegerszeg, 2017. június 07.

Ágh Viktória sk.

---

hallgató aláírása

ÖSSZEFOGLALÁS

(benyújtandó két példányban)

Bagod község Önkormányzata költségvetésének tervezése és
gazdálkodásának vizsgálata a 2014-2016. években

---

szakdolgozat címe

_____Ágh Viktória_____

Hallgató neve

Nappali tagozat/ Pénzügy-számvitel felsőoktatási szakképzés/vállalkozási szakirány
tagozat/csoport/szak/szakirány

A mai rohanó világban a pénz központi szerephez jut életünkben. Az ezzel kapcsolatos témák aktualitása tagadhatatlan.

Dolgozatomban Bagod község Önkormányzatának bemutatását választottam, költségvetési tervezésének és gazdálkodásának tekintetében a 2014-2016. években. A záró dolgozatom az államháztartás önkormányzati alrendszerének bemutatásával kezdtem, majd a költségvetéshez kapcsolódó jogszabályok áttekintésével folytattam. A két legfontosabb jogszabály a költségvetés tekintetében az Áht. és a Möt. ide vonatkozó rendelkezései, de ezeken kívül az önkormányzatok rendelkeznek még saját, belső szabályzatokkal is. A jogszabályok áttekintését követően a költségvetés tervezési folyamatát mutattam be a helyi önkormányzatok vonatkozásában.

Bagod község rövid bemutatása után a 2014-2016. évek költségvetési rendeleteit vizsgáltam. A bevételi előirányzatokból megállapítottam, hogy a község vezetése folyamatosan figyelemmel kíséri azokat a lehetőséget, amelyek a lakókörnyezetet modernebbé, korszerűbbé, környezettudatosabbá teszik. Bagod község gyakran és sikerrel vesz részt többek

között a Környezet és Energia Operatív Program Pályázatokon (KEOP). Fontos még kiemelni, hogy a gyermekek ellátására és étkeztetésére fordítandó támogatások összege évről-évre növekedett, amelynek oka, hogy egyrészt egyre több fiatal család választja Bagodot lakóhelyéül, másrészt növekedett a nagycsaládos, illetve a hátrányos helyzetű gyermekek száma, akik a közétkeztetésben kedvezményt élveznek.

A bevételek tekintetében határozottan pozitívumnak tekinthető, hogy az Önkormányzat a vizsgált évek során nem tervezett hitelfelvételt, illetve mivel az elmúlt 25 év során nem halmozott fel a község tartozást, egy vissza nem térítendő állami támogatást kaptunk. A támogatásból egy régóta tervezett járda térkövesítés valósult meg.

A kiadási előirányzatokat vizsgálva megállapítható, hogy a felhalmozási költségvetés aránya itt is jelentős, hiszen az Önkormányzat olyan pályázatokon is nyert támogatást, amelyekre nem kapott 100%-os támogatottságot és ebben az esetben a felhalmozási költségvetésből kellett fedeznie a fennmaradó részt.

A mai gazdasági viszonyok között elmondható, hogy egy fejlődő, erőforrásaival jól gazdálkodó községről beszélünk, ahol megvalósul az, hogy a bevételek aránya magasabb a kiadásoknál.